

L'esquirollet de Vallibona

AGOST 2011

Nº 4

PORTAVEU DE L'ASSOCIACIÓ CULTURAL "AMICS DE VALLIBONA"

SUMARI

Edita:

Associació Cultural "Amics de Vallibona"

Director:

J. Emili Fonollosa Antolí

Junta Directiva de l'Associació:
President:

Salvador Oliver Foix

Vicepresident:

J. Emili Fonollosa Antolí

Secretari:

Francisco Jiménez Llaveró

Tresorer:

Vicente Pla Prades

Vocals:

Francisco Vives Pitarch
 Juan Serret Meseguer
 Francisco Roca Boquera
 Juana Meseguer Meseguer
 José Vte. Serret Meseguer
 Angel Castejón Gómez
 Manuel Pla Carles
 Susana Ribes Lluch
 Juan Ramón Segura Mestre

Fotografies:

Portada: Emili Fonollosa

Contraportada: Manuel Serret

Fotos Interiors: J. Emili Fonollosa

Disseny capçalera: Joan Callergues

Maquetació: José Carlos Adell Amela

Imprimeix:

A.G. Castell Impresores, S.L. – Vinaròs.

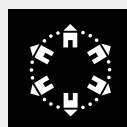
Dipòsit Legal: CS-258-2008

S'autoritza la reproducció, sense fins comercials, dels continguts d'aquesta revista amb l'obligació d'anunciar el seu origen.
 Esta revista està disponible a tot color en format PDF a www.vallibona.net.

Revista gratuïta.

La revista no es fa responsable de les opinions de les col·laboracions.
 e-mail: webmaster@vallibona.net

Amb el suport de:

DIPUTACIÓ
D'E
CASTELLÓ

ACTIVITATS D'AMICS DE VALLIBONA	3
LES NOSTRES ERMITES	5
VERSOS DE JOSEFINA FERRER	9
EL LLIBRE DE L'ANY	10
LES FESTES EN FOTOS	14
HA ESTAT ACTUALITAT	16
DE TOT	21
SANT ANTONI I PASQUA	22
ARMANDO SARIÑENA	23
ELS CARRERS DE VALLIBONA	24
PER FOTOS NO SERÀ	29

Imatges de repartiment de la revista i dels regals pel concurs de fanalets

ACTIVITATS DE L'ASSOCIACIÓ

LA REVISTA DE VALLIBONA, AL SERVEI DELS VALLIBONENCS VEÏNS I VISITANTS

E.FONOLLOSA

Aquesta revista gratuïta de difusió cultural "L'esquirollet de Vallibona" que promou l'associació cultural "Amics de Vallibona" va arribar l'estiu passat al número tres, amb un increment de continguts, que la va fer arribar a les 32 pàgines, quan el primer número només en tenia 20.

Aquest estiu 2011, teniu a les vostres mans el número 4, que tot i no arribar a les 32 pàgines, en té 28

Esta publicació anual, que es manté únicament amb els fons de l'associació, per tant no incloem publicitat ni es ven, recopila tant en la seua edició en paper com la d'internet, a la web www.vallibona.net (en aquest segon cas a tot color), tot allò que s'ha esdevingut al llarg de l'any a l'entorn de Vallibona, tant en imatges com en textos. Així que és molt més que una publicació sobre la nostra associació, per això pretenem arribar a tothom. Com que obrim la porta a tots, sempre incloem interessants col·laboracions de diverses persones vinculades a la població. La revista s'està repartint tant entre els socis de l'entitat com entre aquelles persones i institucions que se n'han interessat (i que cada vegada en són més).

Volem ressaltar la subvenció que rebem de la Diputació Provincial, sense la qual no seria possible l'"Esquirollet".

Qui vulga treure alguna cosa a la nostra revista, siga fotos o textos, només ha d'enviar-nos-ho a webmaster@vallibona.net o emilifon@telefonica.net

Aquest estiu, no solament veu la llum pública aquesta publicació. Volem destacar que l'actual Comissió de Festes ha tret una completa publicació dedicada especialment a les festes 2011 però també amb variat contingut, tot molt atractiu. Cal felicitar la Comissió per l'esforç que n'ha fet organitzant les festes i editant el seu llibret, on gentilmente ens han deixat donar a conèixer les nostres activitats per a aquestes festes.

Repartint la revista

LA NOSTRA ASSOCIACIÓ GUARDONA TEÒFIL PITARCH PER LA SEUA TASCA DE RECUPERACIÓ DEL PATRIMONI

EMILI FONOLLOSA

La associació cultural "Amics de Vallibona" ha aprovat per votació popular entre els seus integrants, atorgar la distinció "Esquiroler de l'any 2010" al professor de la Universitat de València Teòfil Pitarch, per la seua tasca en favor de la recuperació del patrimoni vallibonenc.

En la votació que es va fer en el decurs de l'assemblea general ordinària, els socis escolliren per majoria la candidatura al premi d'aquest vallibonenc que tant ha fet per conservar els valors culturals del municipi. En les votacions va quedar en segon lloc Vicent Serret, president de l'associació de jubilats.

Pitarch ha estat el gran "mecenes" de la recuperació de l'interior de l'ermita del patró del poble, Sant Domènec. Gràcies a les gestions que durant anys ha estat fent, ha aconseguit que molts vallibonencs i persones vinculades a aquesta xicoteta població d'els Ports aportaren la seua ajuda, perquè l'ermita oferisca actualment una imatge esplendorosa, després d'estar durant molt anys totalment abandonada. També ha fet gestions per recuperar altres elements de la cultura i el patrimoni local. Així mateix, és l'autor d'un detallat recull de toponímia de Vallibona i el seu ampli terme municipal.

L'assemblea d'"Amics de Vallibona", entitat presidida pel vinarossenc Salvador Oliver, passà balanç d'activitats de l'any, destacant les que es van fer durant les festes d'agost i l'edició número tres de la revista cultural dedicada a la població, que ha incrementat les seues pàgines i que aquest estiu arriba al número quatre. A més, es va acordar actualitzar les quotes dels actualment 165 socis i es valorà la subvenció anual que atorga la Diputació Provincial, sense la qual no es podria editar l'esmentada revista. També es comentà la repercussió que té la pàgina web de l'entitat, www.vallibona.net

Teòfil Pitarch, merescut esquiroler

“AMICS DE VALLIBONA” US OFEREIX JAZZ AMB JOVES MÚSICS D'ALCANAR

E.FONOLLOSA-J.BUJ

L'últim dia de festes, és a dir, dilluns 15, dia de la Mare de Déu, a la tarda, “Amics de Vallibona” portem al nostre poble una singular actuació de joves músics d'Alcanar que han format una paculiar banda de música amateur.

La Big Band creada per l'Escola de Municipal Música d'Alcanar està formada per una vintena de músics de diferents generacions que recupera l'essència de les big bands més conegudes dels anys 40 i 50 del s. XX. Estàndards del jazz i adaptacions d'altres estils com el soul i el funk. Sonaran Sonny Rollins, Dexter Gordon, James Brown, Bobby McFerrin, Marc Taylor.... La direcció corre a càrrec del prestigiós músic de jazz benicarlando Leo Tejedor.

El seu nom prové de l'anglès i literalment significa gran banda. Altres noms que s'utilitzen són jazz band, stage band o jazz orchestra. Tot i que és poc utilitzat, el terme català més apropiat seria orquestra de jazz. Una big band típica està composta aproximadament per una quinzena de músics i conté saxos, trompetes, trombons, guitarra elèctrica i secció rítmica (habitualment piano, contrabaix, baix elèctric i bateria). Aquesta tipologia de formació musical ha arribat fins a l'actualitat, i són programades per clubs i festivals. A Catalunya n'existeixen diverses. Els festivals de jazz de Terrassa i de Barcelona, i el Festival Internacional de Dixieland de Tarragona són certaments en què habitualment participen. A partir de gener de 2010, començarà la big band a l'EMMA.

“Amics de Vallibona” vol agrair a la big band canareva les facilitats donades per poder pujar a Vallibona a oferir-nos una actuació.

Assemblea de l'Associació

ACTES DE LA NOSTRA ASSOCIACIÓ PER A LES FESTES 2011

DIUMENGE 7 D'AGOST

11:00h. Presentació i repartiment de la revista “L' Esquirollet de Vallibona”, nº 4, editada per l'Associació cultural “Amics de Vallibona” a les Antigues Escoles. Després de missa de 12 h. es farà entrega del guardó “L'Esquirollet de l'any” a Teofilo Pitarch i Vives, atorgat per l'Associació Cultural “Amics de Vallibona”.

DIUMENGE 14 D'AGOST

Al matí, repartiment del material per a l'elaboració dels “Farolets de Meló de moro”, a càrrec d'“Amics de Vallibona”. Els nens amb els “farolet de Meló de moro” participaran en la processó. En acabar la processó, es farà l'entrega de regals a tots els participants.

17:00h. Concurs de façanes engalanades pel recorregut de la processó de St. Rosari.

DILLUNS 15 D'AGOST

19:30h. Actuació de música de jazz amb la BIG BAND DE LAE.M.M.A. (Escola Municipal de Música d'Alcanar). Director: Leo Tejedor.

Les Reines i Dames de les Festes 2011

LES ERMITES DE SANTO DOMINGO I SANTA ÀGUEDA

EL CORO DE LA ERMITA DE SANTO DOMINGO AMENAZA CON VENIRSE ABAJO

Los promotores de la restauración del ermitorio piden nuevas donaciones con los que poder restaurarlos

EMILI FONOLLOSA

El coro de la iglesia de la ermita de Santo Domingo, patrón de Vallibona, está en ruinas y amenaza con venirse abajo, provocando daños irreparables a este santuario dominico. Así de categórico se ha mostrado el promotor de las numerosas restauraciones que se han llevado a cabo en este simbólico lugar, Teófilo Pitarch, nombrado “Esquiroler de l’any” por nuestra asociación.

“Cualquier día vendremos aquí y lo encontraremos derribado, está peligrosamente inestable, durante los más de 200 años que tiene la actual ermita, siempre que ha llovido ha entrado agua por una ventana que lo ha ido deteriorando”. Ya hace 16 años una persona cayó por un boquete que se había formado y tan solo se tapó y no se hizo más. El bajo coro ya está restaurado “y sería una lástima que toda la bóveda nos la encontremos en el suelo”. Con tan solo 3.000 euros se podría llevar unas obras de emergencia que garantizarían su conservación, según el presupuesto que se ha elaborado. Se haría a base de arena volcánica, que pesa poco y un encofrado nuevo, recolocando el actual pavimento. “No podemos hacer nada nuevo en la ermita, ni las bóvedas que quedan porque falta reparar el coro”.

Pitarch no solamente hace un llamamiento a que haya más donativos sino también al propio Ayuntamiento para que aporte una ayuda como ya hizo en su día para solucionar las citadas filtraciones de agua. Y si no es directamente el Ayuntamiento, que éste presione a Diputación y Generalitat para que destinen alguna ayuda, al no tratarse de unas obras de elevado coste.

El ermitorio está a tan solo un quince por ciento de concluir su restauración interna por lo que se espera lucir con toda la magnificencia cuando en el año 2016, se celebre el 750 aniversario del patronazgo de este santo sobre Vallibona (se cumplirán 800 años de la aprobación de la orden de S.Domingo).

A pesar de la crisis económica, se suceden las donaciones para que este lugar tan emblemático recupere el esplendor de antaño, cuando llegó a tener más vida espiritual que incluso la iglesia parroquial de Vallibona y es que era la parroquia de un gran número de masías situadas a su entorno. Así, una de las últimas ha permitido restaurar la portada de entrada. Asimismo, se ha ido completando el centro de interpretación que modes-

tamente se ha creado en la sacristía de la ermita, con la incorporación de tres nuevos paneles de la historia del ermitorio. Uno de ellos es un inventario de los numerosos bienes que había allí depositados en el año 1.344, otro explica todo el proceso del retablo antiguo del patrón vallibonense, mientras otro está dedicado a los gozos antiguos y la orfebrería dominicana. Se ha donado también un atril para las lecturas y una celosía con la que cubrir una ventana de ventilación y se ha ampliado el mobiliario para realizar los oficios religiosos. A pesar de las donaciones, desde hace tres años, se arrastra una deuda, falta pagar una de las bóvedas del crucero y las cerámicas del presbiterio.

Pitarch ha justificado que se estén centrando todos los esfuerzos en Santo Domingo y no se haga nada por la otra ermita de Vallibona, Santa Àgueda, que es uno de los ejemplos románicos más valioso de la Comunidad Valenciana, argumentando que es necesario actuar sobre su cubierta antes de hacerlo en el interior y esto debería ir a cargo de instituciones públicas por su elevado coste.

El año pasado 2010 se recuperó una antigua romería que se realizaba en el ermitorio, San Domingo de la Creu, que tuvo momentos de gran emoción entre los más veteranos participantes, repitiéndose este pasado mayo.

Gojos de Sant Domingo, que ens va enviar Carlos Mestre, después de trobar-los a la seua casa de Les Voltes

SE CELEBRÀ SANT DOMINGO DE LA CREU RESTAURANT UN RELIQUIARI QUE TÉ CINC SEGLES

T. PITARCH - E. FONOLLOSA

Vallibona celebrà Sant Domingo de la Creu, una romeria rescatada l'any passat després de 40 anys sense fer-se i que s'escau a les acaballes del mes de maig.

En aquesta segona ocasió del reviscolament de la romeria, es presentà la restauració que s'ha fet del reliquiari del segle XV del Vera-Creu o Lignun-Cricis, a càrrec de la parròquia vallibonenca. El treball l'ha realitzat l'argenter de Valencia Alberto Camacho Ferrer. El reliquiari tenia una gran quantitat de desperfectes pel seu ús durant vora 500 anys en les rogatives del poble, per la qual cosa ha calgut fabricar elements nous.

Durant els treballs de neteja, a la canya ha aparegut un pergami enrotllat il·legible i una ascla d'uns 2 centímetres de fusta, possiblement de la santa creu. El reliquiari disposa de 6 reliquiaris o "teques", distribuïdes pels braços de la creu, dos tenien contingut i els altres quatre, estaven vuits. Estos receptacles han sigut confeccionats de nou i omplert del que és tradicional en estes peces. La teca de la santa creu i la dels peus de la creu contenen partícules de la creu el primer i encens de Terra Santa el de baix. A la teca del lloc de l'INRI s'ha dipositat una gota d'aigua del riu Jordà, a la de dalt del tot terra de la basílica del Naixement de Betlem, a la dreta, oli de la Basílica del Sant Sepulcre de Jerusalem i a l'esquerra, un fragment de fulla d'olivera i terra de l'Hort de la Agonia de Getsemaní. Totes aquestes relíquies van ser recollides dels llocs indicats pel vallibonenc Teòfil Pitarch Vives, impulsor també de la recuperació de la romeria, durant una visita a Terra Santa l'any 2008.

S'ha deixat constància de la intervenció en un receptacle del peu de la Vera-Creu de Vallibona. Durant els actes a l'ermita de St. Domingo es mostrà la restauració feta i s'explicaren tots els detalls del treball fet.

SANT DOMINGO. DE LA DECADÈNCIA A L'ESPLENDOR

TEÒFIL PITARCH VIVES

Amb els episodis iconoclastes de 1936, s'inicia un període llarg de transformació interior en el santuari. Aquest any desapareixen els retaules i les imatges de l'ermita. Pocs anys després, entre 1940-42, es reinicia el culte amb la aplegada de una talla de guix del Sant Titular i de la Mare de Déu del Pilar. Durant bona part de la quarta desena del segle XX, el santuari, perd notorietat al despoblar-se tota la comarca. Les imatges del santuari i els masovers, són "evacuats" al poble per les autoritats del règim, degut a la presència d'escamots guerrillers del "MAQUIS" a la comarca, i poder impedir els contactes entre ells. A 1963 desapareix la figura del Ermità de Sant Domingo, el darrer ho va ser VICENT del mas d'ALLEPUS i eixos mateixos anys, és clausurada l'Escoleta Rural que hi havia al edifici del conjunt del santuari. Per 1969 s'interrompen les Rogatives i poc a poc, es perdren els camins tradicionals de "ferradura". Esta situació té una durada d'uns 10 anys.

Els primers anys de la dècada de 1960, en una revisió cadastral, l'ermita és enregistrada com a propietat municipal, era alcalde RAMÓN GUIMERÀ QUEROL. Fins aquestos anys, el santuari, no tenia una clara propietat definida, es regia des dels seus inicis, per un "enteniment" entre la Parròquia com a lloc de culte, i l'Ajuntament com a protector i mantenidor de la fàbrica. (edificis). Sempre ha existit una actitud de col·laboració entre les dos institucions en tot el que es refereix al ermitori.

Durant l'Alcaldia de DELFÍN ALTABA DOLZ, als primers anys de la dècada de 1980, és restaurat el paviment de tota l'ermita, troços de la teulada i el penell (*) de la cúpula. Tot el material per realitzar estes obres, encara és transportat amb mules i matxos. Dins les cendres del que restava del santuari, encara estava viu el caliu de la devoció al Sant.

Per 1988, a instàncies de l'Ajuntament presidit per JUAN RAMÓN PLA MARTÍ es construeix el camí rural entre Vallibona i Rossell. Amb ésta, s'inicia de vell nou, la festa del 4 d'agost, que es trasllada al primer o segon dissabte del mateix mes. Açò fa, que es facilite el trànsit de la gent cap a l'ermita, però també, la impunitat per cometre el robatori de quasi tots els elements artístics que hi quedaven. Sols resten les imatges de Sant Domingo i del Pilar.

Aquells anys, els sacerdots fills de Vallibona, Mossén DOMINGO i TOMÀS CARDONAPITARCH i especialment Mossén PACO VIVES PITARCH, es responsabilitzen de les celebracions religioses, que tenen una gran acceptació pels vallibonencs.

L'abans i el després de l'ermita

Així, apleguem a l'any 2001, la sorpresa és que al preparar la festivitat, trobem completament orfe el santuari al ser robada la imatge de Sant Domingo de 1940. La desolació i desànim s'apodera de tots el devots i vallibonencs en general.

Aquests anys, l'Ajuntament com a titular del conjunt arquitectònic i presidit per FEDERICO GUIMERÀ GUIMERÀ, realitza una venda temporal del casalici annex, que és rehabilitat completament, quedant, si més no, l'edifici religiós tal com estava per els usos dels vallibonencs.

Per les gestions d'un vallibonenc resident a València, és regalada la actual imatge de SANT DOMINGO pel Convent de Monges Dominiques de Calataiut. Una vegada aconseguida aquesta, torna la "il·lusió" i s'inicien els treballs de pintura, agençament i reposició de elements desapareguts i altres de nova creació al interior del santuari. (com els altars de les capelles laterals i pintures dels transeptes). Dona el corresponent permís l'Alcalde WENCESLAO FONOLLOSA MESEGUER. Participa activament i assessora el rector Mossén JOAQUIM ITURAT GARCIA, (2000-2007), llicenciat en Història del Art. Es fa càrrec de la coordinació, captació de les donacions i disseny dels treballs, TEÓFIL PITARCH VIVES, de la UNIVERSITAT DE VALÈNCIA i vallibonenc.

El dia 6 d'Agost de 2006, és beneït el nou retaule del Altar Major de St. Domingo per Mossén JOAQUIM ITURAT GARCIA, rector de Vallibona i Rossell. Son padrins del acte el alcalde WENCESLAO FONOLLOSA MESEGUER i la seua esposa PAQUITA SANTAPAU FORNER. Les estovalles del altar, brodats i randes amb elements vallibonencs, són obra de RAMONA JOVANÍ BONO.

A les dues imatges existents al santuari, (Sant Domingo i Mare de Déu del Pilar), s'afegeixen dues més, (El Sant Crist del absis i Santa Àgata, copatrona del poble), per donacions .

En canviar de legislatura, (any 2007), el nou alcalde prorroga l'autorització per continuar els treballs dins l'ermita.

Tots aquests treballs poden realitzar-se per la generositat dels fills i filles de Vallibona, famílies patrocinadores i altres persones vinculades al poble.

Al mes de Maig de 2010, és reinstaurada la Rogativa de St. Domingo de la Creu, després de més de 40 anys d'interrupció.

els autors dels treballs

JOSÉ LUIS ESTANISLAO. Ceramista de Castelló, autor del revestiment de la taula del Altar Major.

JOSÉ PRIETO BAYONA. De València, vallibonenc consort. Realitza els següents llenços:

Beata Juana de Aza. (Mare de Sant Domingo).

Virtuts teològals del absis. (fe, esperanza i caritat.)

Al·legories del presbiteri. (la concessió de la butlla del patrocini i la protecció de St. Domingo)

Els nou modes de pregar de St. Domingo. (Retaule major.)

Retaules de les capelles laterals dels misteris del rosari. (de goig i de dolor.)

CONXA PITARCH VIVES, vallibonenca, confecciona el mantell de la Mare de Déu del Pilar i les banderòles de les rogatives, ella és també la impulsora de la realització del retaule del altar major, que mesos més tard, pintaria el seu marit José Prieto.

ERNESTO QUEROL MESTRE, vallibonenc.

Els 8 grans llenços dels transseptes, són obra de la seua paleta. Representen al·legories de les tradicions vallibonenques relacionades amb St. Domingo. La del transsepte sud, mostra la construcció del santuari, incorpora elements de treball de la gent de Vallibona. És coronat per un llenç del sant, inspirat en una obra barroca de CLAUDIO COELLO. Al transsepte nord veiem una glorificació de St. Domingo, obra original de LUCA GIORDANO, amb un toc personal del pintor vallibonenc. El tríptic, representa, primerament "l'entrada de la reliquia del

sant a Vallibona", "l'acord del patronatge de l'any 1235" i el "ball pla," típic de les festes del dia del sant i de Octubre.

CONXA GIMENO GARCIA ceramista d'Alboraia, (València). És la autora de les ceràmiques de les capelles dels misteris "Gloriosos, (socarrats), i els "Lluminosos", (al aigua, s. XVIII).

Els plafons del presbiteri i els frontals dels graons, que faltaven pels robatoris de 1970, han eixit també del seu obrador.

La fusteria dels retaules es obra del taller "VIVART d'Herbers", dels germans SANTIAGO i XAVIER VIVES MESTRE, de pare vallibonenc.

Els elements de forja, con són el faristol i els lampadars, han eixit del taller del manyà tortosí JOAN BENET GISBERT, de pares vallibonencs.

Els treballs de pintura i decoració interior, els realitza JOAN GILABERT ALLEPUZ, pintor de Rossell, de mare vallibonenca.

La Creu de forja i ceràmica de la fornícula de la façana, els bastidors dels retaules ceràmics, així com diversos panells ceràmics informatius del interior, son obres realitzades per TE-ÒFIL PITARCH VIVES i M.CARMEN RODRIGUEZ ASENJO.

L'AJUNTAMENT,(legislatura 2007-11),presidida per JUANJO PALOMO FERRER, patrocina les obres de consolidació del cor alt, per perill d' ensorrar-se. Cal destacar també, la intervenció de la institució municipal en la reposició de la finestra de la façana i totes les feines en que ha hagut de treballar el manobre u obrer de vila.

Panell donat per DOMINGA SALOM QUEROL. Any 2011

(*) Veleta.

VALLIBONA CREA UNA ASSOCIACIÓ PER FORÇAR LA RESTAURACIÓ DE LA SEUA ERMITA ROMÀNICA

EMILI FONOLLOSA

Els vallibonencs s'han unit per reivindicar la urgent restauració d'un dels elements més antics del seu patrimoni, l'ermita romànica de Santa Àgueda, greument deteriorada, per la qual cosa es va constituir una associació amb l'objectiu de forçar a l'Administració a una ràpida actuació.

Un nodrit grup de persones, entre veïns, descendents del municipi i habituals visitants va crear l'associació cultural "Recuperació Ermita de Santa Àgueda de Vallibona", que també està disposada a ajudar desinteressada-

ment, fins i tot oferint mà d'obra per a realitzar els treballs de restauració. L'associació ha nascut escollint els seus màxims representants i marcant-se dos objectius únics i concrets: la dinamització, recuperació, restauració i conservació de l'ermita i la promoció d'actes culturals i tradicionals entorn de la celebració de Santa Àgueda.

Per a evitar interessos polítics, a l'entitat sempre estaran representats els partits polítics que compten amb presència al consistori, a més de l'alcalde, en aquests moments Juan José Palomo i el regidor de cultura, Nelo Monfort.

El president de la nova associació serà Javier Lázaro Ventura, de vicepresident estarà Andrés Pla Martí; com secretari Salvador Oliver Foix i tresorer Emilio Arnau Vives. Hi ha una llarga llista de vocals, que són Manuel Serret, Ramon Segura, Agustí Pau, Francisco Meseguer, Angel Castejón, Susana Ribes, Juan Gil, Andrés González, Miguel Guimerá, Francisco Jiménez, Jordi Fonollosa i Josep Sebastià Cid. Així mateix un bon grup de persones ja ha mostrat el seu interès a formar part de l'entitat, que arrenca amb presupost zero i no pensa establir quotes per a associats. Un empresari de la construcció que ofereix mà d'obra

gratis per a les obres va destacar en aquesta assemblea constitutiva que és molt urgent actuar sobre la coberta de l'ermita per a evitar que seguisca produint-se filtracions de l'aigua de pluja. Aquesta primera actuació no requereix d'una despesa elevada per la qual cosa es confia que la Generalitat Valenciana puga autoritzar com més aviat una primera obra d'urgència sobre aquest monument protegit. Lázaro, com president deia que "jo sóc un més, l'important és que tots posem el nostre esforç". També destacava que el projecte de la restauració ho va fer Patrimoni ja fa 15 anys i després d'estar molt temps oblidat, " ara ha de ser actualitzat i veure si li poden destinar algun pressupost, que seria per al pròxim 2011 o el següent any".

OBISPO

El obispo de Tortosa Xavier Salinas quiso clarificar al web 3x4.info que el estado ruinoso y peligroso de la techumbre de la iglesia románica de Vallibona no es responsabilidad del obispado. "No depende de nosotros, es fruto de la desamortización y por lo tanto es un bien particular, privado. En ese sentido no podemos hacer una acción directa, pero si reivindicativa. Estamos muy contentos con la acogida de la Generalitat Valenciana y la Diputación en el mantenimiento del Patrimonio, con los que se ha hecho una gran obra y pienso que estarán abiertos a ayudar en este caso", manifestó.

COMPROMÍS DEMANA QUE S'ACTUE JA EN L'ERMITA DE VALLIBONA

La portaveu adjunta de Compromís i diputada per Iniciativa, Mònica Oltra, en una darrera pregunta parlamentària escrita, demana a la Conselleria de Cultura urgència a l'hora d'actuar per restaurar l'Ermita de Santa Àgueda de Vallibona, en un estat precari de conservació, tot i ser un dels pocs monuments romànics de reconquesta del nostre territori.

Oltra alertava que la manca d'actuacions, amenaçaven a aquest monument amb un alt d'enfonsament, a l'estar en un mal estat la coberta i en una perillosa escletxa de la volta principal.

La Consellera diu que "ermita de Santa Agueda, de Vallibona, d'una sola nau i volta de canó seguit apuntat amb porta d'accés de mig punt de tradició romànica té consideració genèrica de Bé de Rellevància Local. La Direcció General de Patrimoni Cultural Valencià va encarregar una memòria valorada de renovació de la coberta a l'arquitecta Agnet Manjavacas amb un import estimat de 30.000 euros. Este projecte va ser informat favorablement pels Serveis Territorials de Castelló. Posteriorment, es van abonar els honoraris del projecte i de l'estudi de seguretat i salut, valors en 2.394 €. Estes obres estan pendent de realització i es duran a terme atenent a criteris d'urgència i disponibilitats pressupostàries"

VERSOS DE JOSEFINA FERRER

CARBONER, OFICI DE POC DINER

Carboner, carboner!
Ofici de poc diner
negra i bruta la roba,
la pell aspra i aclivellada,
l'ànima negra com el carbó
per l'esfòrç de tant treballar.
Tens per casa una barraca,
el terra és el teu llit,
per matalàs la carbonissa,
per llençol la palla,
que després tapa el carbó.
Per família la llenya
perque la teva la deixes al mas
lluny de la carbonera.
Gelat a l'hivern i ofegat de calor a l'estiu.
Quina vida més trista la de carboner.
Sol, trist, lluny de la família.
Tot ho té molt negre, com el carbó.

EL GORC

Pels camins del gorc
relliscosa la pujada feixuga?,
serres per amunt, s'allunya la plana
toco el cel amb les mans.
Se m'ajau als peus un barranc
que m'esgarrafa; cobert de verds,
verds de pins i oliveres,
pedregars, garrigues baixes.
Pel gorc ressonen els picarols
de les ovelles que pasturen
i les cabres salvatges
salten d'un barranc a l'altre
i el corb que voleteja per aquest indret.
A la nit tot es transforma
en ombra sospitosa
quan surt la lluna clara
que brilla al fons del gorc.
I en forma de gota d'aigua
enlluernadora surt el sol a l'alba.

EL ROSARI

Repiquen les campanes, repiquen dues o tres vegades
cridant la gent per anar a Rosari.
Rosari de les festes, que després s'anirà a processó
passant pels carrers amb els seus balcons
engalanats amb els cobrellits nous de les festes.
La processó ha començat,
i la gent amb el seu fanalet encès
canta el rosari pels carrers del poble;
pugen i baixen fins a tornar a l'església,
per acomiadar el Rosari fins a l'any vinent.

(Més poesies en el pròxim número)

EL LLIBRE DE L'ANY: “Donde nadie te encuentre”

EL MAQUI LA PASTORA, DE NUEVO EN EL CANDELERO, GRACIAS AL PREMIO NADAL

EMILI FONOLLOSA

En la noche de Reyes, Alicia Giménez Bartlett, escritora vinculada a Vinaròs, ciudad a donde acude con frecuencia, ganó el Premio Nadal por la novela “Donde nadie te encuentre” basada en el maqui de Vallibona Teresa/Florencio Pla Meseguer, por lo que ha vuelto a ponerse en el candeleró este peculiar personaje del que tantas veces se ha hablado.

La laureada novela está basada en hechos reales documentados a partir del libro de investigación “La Pastora. Del monte al mito” del periodista de Xert José Calvo Segarra y que fue impreso por Editorial Antinea, convirtiéndose en uno de los libros más vendido de los muchos que han salido desde sus talleres en la calle doctor Fléming.

Desde esta editorial tan vinarocense se ha expresado su satisfacción porque un trabajo salido desde ella haya contribuido a otro libro que ha logrado ese premio, dotado con 18.000 euros. También es de gran orgullo para todos los vecinos de Vallibona, por ser su lugar natal y Xert donde este maqui vivió solo y escondido en sus montañas, que ambas poblaciones hayan servido para la novela del Premio Nadal.

Calvo se mostraba orgulloso y muy satisfecho del premio logrado por la escritora con quien mantuvo contacto para dar forma a su obra “Donde Nadie te encuentre”. “Su mirada era muy penetrante y te intimidaba, aunque para mí era muy buena persona y me negó todos los crímenes” decía Calvo al diario Mediterráneo recordando cuando se pudo entrevistar con La Pastora. El libro de Calvo puede ahora verse revalorizado y después de las varias ediciones ya lanzadas al mercado por Antinea.

Giménez Bartlett ha confesado que la historia le rondaba por la cabeza desde hace diez años, pero al principio desistió por las dificultades en documentarse, hasta que descubrió el ensayo de Calvo. La historia de esa mujer, “tomada por sanguinaria, terrible, batalladora” --estaba acusada de 29 asesinatos--, se cuenta de la mano de un psiquiatra francés y un periodista catalán.

“No es una novela histórica al uso, estaría más cerca de una novela de aventuras”, ha precisado la autora, que ha destacado que en ningún caso ha querido hacer “un juicio moral” del personaje, pero tampoco “santificarlo”. “Desentrañar un mito es difícil, al final sacas de ahí lo que buenamente te parece que es lógico”, ha dicho, según recogía Europa Press.

Las aventuras de esta misteriosa bandolera, se acompañan de un gran conflicto interior; una identidad sexual que se debate entre la de una mujer y la de un hombre. De hecho, la escritora ha remarcado que ‘La Pastora’ ingresó en el maquis no tanto por una cuestión política sino “por buscar una identidad, unos compañeros que no la esclavizaran a su condición sexual”. La bandolera falleció en 2004, aunque Giménez Bartlett no llegó a conocerla. “Probablemente no hubiera sabido qué preguntarle”, ha dicho.

Alícia Giménez Bartlett va néixer a Almansa, va estudiar Filologia estrangera en la Universitat de València i es va doctorar en Literatura Espanyola. En 1984 va publicar la seua primera novel·la, Èxit, a la qual va seguir Una habitacion ajena, guardonada amb el Premi Femení Lumen 1997. En els anys noranta va crear el personatge de Petra Delicado, la popular inspectora que ha protagonitzat Ritos de muerte (1996), Dias de perros (1997), Mensajeros de la oscuridad (1999), Muertos de papel (2000) i Serpientes en el paraíso (2002). En 1999 les aventuras de Petra Delicado van donar vida a una sèrie televisiva. Les novel·les d'aquesta escriptora, traduïdes a sis llengües, tenen enganxada a mitja Europa, especialment als seus nombrosos seguidors d'Alemanya, França i Italia. A Vinaròs ha sigut pregonera de festes i jurat de concursos literaris. Tant estima Vinaròs que dos dies después de rebre el premi, ja tornava a estar al seu lloc de descans que és Vinaròs i segons va confesar al propi creador de l'editorial Antinea Paco Castell havia marxat de Barcelona perquè necessitava desenganxar-se una mica de l'allau de periodistes que li han anat darrere i és que li han fet entrevistes a tots els principals diaris d'Espanya.

Más información en <http://www.lapastora.info/>

L'autora amb Emilio Arnau i Manuel Serret

El darrer divendres 22 d'abril de 2011 organitzat per l'Hospital la Carbonera de Vallibona, amb la col·laboració de la llibreria Serret de Val-de-Roures es va presentar a Vallibona el llibre sobre el vallibonenc Florencio (Teresa) Pla Meseguer, més conegut com el maqui la Pastora. La novel·la d'Alicia Giménez Bartlett va ser guanyadora del darrer premi Nadal 2011, amb el títol "Donde nadie te encuentre".

L'acte va tindre gran acollida al poble de Vallibona, Javier Palomo Ferrer, gestor cultural va fer una petita introducció sobre l'autora, i també dels mites que s'han creat a les comarques dels Ports. A continuació l'autora va explicar com va tindre la idea fa temps d'escriure sobre el vallibonenc, i que va ser impulsat per l'assaig publicat per José Calvo "La Pastora, del monte al mito". En acabar l'acte l'autora va signar els llibres als assistents.

ALICIA GIMÉNEZ BARTLETT OBRÍ EL PROGRAMA CULTURAL "CITA A MORELLA 2011"

El programa cultural "Cita a Morella" va tornar amb la presentació de "Donde Nadie te Encuentre", última obra vencedora del Premi Nadal. L'alcalde de Morella, Ximo Puig, va presentar l'acte i l'autora, Alicia Giménez Bartlett, va explicar alguns detalls del llibre i va parlar sobre la vida de La Pastora, que és un dels personatges centrals d'aquesta història. La presentació va omplir la Sala de Justícia de l'Ajuntament de Morella.

El primer edil morellà afirmava que "el llibre ens endinsa en una història sobre la soletat, en el que Morella és part de l'escenari". A més, va llegir alguns fragments de l'obra, com la part en què parla sobre la monumentalitat de Morella.

L'autora, per la seua banda, va agrair la invitació realitzada per l'alcalde de Morella, només uns dies després d'aconseguir el Premi Nadal. En la seua intervenció, Giménez Bartlett, va parlar sobre la vida de la Pastora i el per què es va sentir atreta per eixe personatge, des del primer moment. Així, destacava que "buscava les raons per les quals feia les coses i per què, amb la seua vida tan terrible, estava encabotada a viure. Llavors, vaig trobar motius com la naturalesa, els animals, el Sol... A pesar de les seues condicions, sí que havien motius per a viure". També afegia que "de la Pastora només puc admirar el seu desig de supervivència".

Gravació a Tarragona d'un programa de televisió amb una neboda de la Pastora, Elena Solanas. .

BARCELONA

En la tarde del día 14 de febrero, tuvo lugar la presentación de la novela ganadora del Premio Nadal 2011, "Donde nadie te encuentre" de Alicia Giménez Bartlett, en la prestigiosa librería barcelonesa Bertrand. Al acto, que fue muy nutrido, asistieron personalidades del mundo literario catalán y numerosos seguidores de la escritora galardonada. Nos satisface mencionar la presencia de la ilustre dama de las Letras Españolas, Ana María Matute.

La presentación de la novela y de la escritora corrió a cargo de la periodista María Eugenia Ibáñez y del biógrafo de La Pastora, el periodista de Xert, José Calvo Segarra.

SENDERISME

La Conselleria de Medi Ambient oferí el diumenge 17 d'abril una ruta guiada pel Parc Natural de la Tinença de Benifassà, de 5 quilòmetres, que començà i acabà als boscos del Mas de Boix.

L'objectiu d'aquesta iniciativa era donar a conèixer entre els municipis de l'entorn del parc natural (Pobla de Benifassà, Coratxà, El Boixar, Fredes, El Ballesar, Bel, Vallibona i Castell de Cabres) els principals valors d'aquest espai protegit de 5.000 hectàrees que està catalogat com a Zona d'Especial Protecció per a les Aus (ZEPA), Lloc d'Interès Comunitari (LIC) per a la Xarxa Natura 2000 té 13 microreserves de flora.

La ruta organitzada per Medi Ambient, i guiada pel personal tècnic del parc natural, es pot fer en aproximadament 2 hores i 30 minuts, amb un grau de dificultat mitjana. El desnivell que presenta l'itinerari és de 200 metres.

L'excursió tenia entre els seus principals atractius conèixer un dels millors boscos de carrasca del parc natural així com unes vistes immillorables de la vall i barranc de la Gatellera, ubicats a l'entorn del Mas de Boix. En aquesta zona, on començà i acabà el recorregut, també es poden observar vaques de la ramaderia extensiva que es practica al parc.

MAS DE CARDONA

El següent punt d'interès és el Mas de Cardona, des d'on es pot prendre una sendera que enllaça amb el camí de gran recorregut (GR-7) i que comunica amb Vallibona pel barranc de la Gatellera. Precisament aquest camí, que discorre per l'entorn del parc natural, connecta els municipis de Fredes, el Boixar i Vallibona.

L'última fita de la ruta, abans d'arribar al Mas de Boix, és la font del Noto, un abeurador per a bestiar boví a la vegada que dipòsit per a extinció d'incendis forestals que permet una bona vista de la vall i aproximar-se a diverses masies antigues. L'itinerari continua fins arribar a un barranc on es troba una alzina de gran port. I després continua fins al Mas de Boix i acaba a la zona de descans.

II MARXA SENDERISTA

Més d'un centenar de persones van participar el darrer 9 d'octubre a la II Marxa Senderista de Vallibona, aquest any amb el recorregut Vallibona-El Turmell. De bon matí els assistents van rebre el primer avituallament

a la plaça de sant Antoni, punt de sortida a les 9 hores del matí. El recorregut no oficial, marcat amb els tradicionals colors groc-blanc dels Petits Recorreguts, també conta amb senyals temporals per tal de no es pergués cap participant. El segon avituallament va estar situat a la portera de la pista de la Clapissa, i el tercer al mateix Turmell. El temps a acompanyar als participants, encara que no van poder gaudir de les panoràmiques que ofereix el pic del Turmell, per la boira que l'envoltava.

MARXA NOCTURNA

Des del Parc Natural de la Tinença de Benifassà s'organitzà una marxa nocturna a la llum de la lluna plena el 24 d'agost. Es reuniren a les 21h per sopar junts i sobre les 22h començà la marxa. Caminaren des de la plaça del poble cap al Prigó de St Marquet.

L'activitat estava organitzada pel col·lectiu AVINSILONA i amb la col·laboració de l'Ajuntament de Vallibona. Després hi hagué xocolatada per a tots els participants.

ULLAL DE LA FOU

La Brigada del Parc Natural de la Tinença ha recuperat el camí des de l'Ullal de la Fou de Vallibona a Bel. El darrer 10 de març van acabar els treballs de recuperació del camí que des de l'Ullal de la Fou, discorreix per los Estrets de la Borja, Font de la Parra, La Travessa o Grau de la Borja, Mas de la Borja, Pou de Mariné, Les Comes i arriba a Bel després d'un temps aproximat de 3 hores 40 minuts.

CHINO CHANO

Segons deia el col·lectiu Avinsilona a la seua web, el darrer 30 d'octubre de 2010 es va emetre a la Televisió d'Aragó el programa de senderisme el capítol 56 de la sèrie de senderisme "Chino Chano", programa presentat per Joaquín Murillo. Aquest episodi es va dedicar al tram aragonés de la rogativa de Vallibona a Pena-roja de Tastavins. A la web del col·lectiu es poden veure fragments del programa: <http://vallibona.ppcc.cat> Vallibona:

MARXA EN FESTES

Unes 60 persones van participar el 10 d'agost a l'excursió organitzada pel Col·lectiu Avinsilona de Vallibona, amb col·laboració de l'Ajuntament de Vallibona, dintre del programa de Festes de 2010.

A les vuit hores van sortir de la plaça de sant Antoni en direcció per l'antic camí de Rossell fins el Molí la Torre, on van continuar per la pista de les Moles. Una parada tècnica l'organització va oferir begudes refrescants i un poc d'esmorzar als participants. Seguidament va continuar per la pista fins sant Marquet des d'on van tornar al poble.

ELS QUE JA HAN FET PROU SENDERISME

LES FESTES 2010 EN FOTOS

80 FOTOS I VIDEOS MÉS A LA NOSTRA WEB

per EMILI FONOLLOSA

Actuació d'Anna Serret i Tàngus Quintet

El concurs de pintura

Els xiquets també pinten

Cantant l'Himne a Vallibona

Aigüeta fresca !

Pren povalada !

Conxa Jimeno i la seua exposició

Ernesto Querol, el pintor vallibonenc

La processó del rosari

Torxes i fanalets de melons de moro

Les joies de Sant Domingo

Mireu que joves estan!

Devoció per S. Domingo

Teatre xertolí

Els valents de Santa Àgueda

Beneint tot el terme

HA ESTAT ACTUALITAT

PROYECTO DE REMODELACIÓN DE LA N-340, TRAMO KM 45 A KM 61

Este tramo se desarrolla mayoritariamente sobre la franja de ocupación de la carretera actual pero con distintos trazados en planta y alzado.

En el tramo debe resolverse el enlace con la **Carretera de Vallibona** y los accesos a los caminos de Querol, Mas de Querol, Venta del Sombrero, Camino de la Vega dels Llivis, Venta de la Lloma y Hostal de la Lloma, así como otros caminos de accesos a fincas. Como la nueva carretera posee control total de accesos, estos se deberán de realizar desde un camino de servicio creado a tal efecto, y que aprovechará al máximo posible los restos de la carretera N-232.

La ubicación del enlace con la carretera de Vallibona, no puede realizarse en el punto de coincidencia de ambas, ya que resultaría imposible encajar los ramales y carriles de aceleración sentido Vinaròs sin destruir el Mas de Querol. La ubicación del enlace y tipología se ha elegido de tal forma que coincida con la solución elegida para poder realizar una comparativa más objetiva. La tipología consiste en un diamante en glorieta inferior al tronco con sus ramales lo más próximos posibles al tronco, de forma que se constriñe al máximo su ocupación.

Se reponen todos los caminos encontrados y se da continuidad a la antigua N-232 como camino de acceso a todos ellos y a la carretera de Vallibona. Esta se resolverá como paso inferior al tronco principal. En este caso a diferencia de la solución elegida, no se puede priorizar el movimiento hacia esta carretera debido a que la orografía existente en la margen izquierda impide su ejecución en condiciones ambientalmente razonables. Por ello se proyecta como una simple intersección en T de muy reducidas características.

LA FUNDACIÓ BLASCO DE ALAGÓN RESTAURARÀ L'ORGUE DE LA NOSTRA ESGLÉSIA

E.FONOLLOSA

La Fundació Blasco de Alagón té previst restaurar l'ancestral orgue de l'església Parroquial de la nostra població, després de les gestions que hem fet des de l'Ajuntament i l'Associació "Amics de Vallibona", i destacant sobre tot la feina feta per l'organista Rossend Aymí.

L'entitat compta amb un total de 725.470 euros per a aquest exercici.

Pel que fa a les actuacions de 2011, la presidenta de la Fundació, Pau Olmos s'ha referit al taller d'ocupació del Castell del Baró de Herbers que pretén crear llocs de treball i millorar la formació d'aquests treballadors amb vista a la seva futura ocupació. El pressupost d'aquesta iniciativa, finançada principalment pel Servef, és de 331.443 euros. En restauració de patrimoni, la responsable de la Fundació ha destacat el projecte per recuperar les pintures murals i la maçoneria de l'altar de la capella del Carme de l'església arxiprestal de Morella. Aquesta iniciativa ja està en marxa, amb la restauració dels primers llenços. Els altres projectes previstos per a aquest any a la província de Castelló són:

- Reparació de la coberta de la sagristia de l'Església de l'Assumpció a Portell de Morella
- Orgue de Vallibona
- Restauració i rèplica del mil·liari de Traiguera
- Restauració dels 'peirons' de Vilafranca, Forcall, Palanques i Ortells.
- Retaule ceràmic de l'ermita de Sant Marc de la Barcella de Xert.

Pel que fa als projectes de l'any passat, els responsables de l'entitat han recordat que es van dur a terme actuacions per valor de 242.000 euros i han subratllat, per la seva importància, la rehabilitació de l'ermita de l'Avellà de Catí. Entre les novetats del passat exercici, tant Olmos, com el seu gerent, Lucía Martí, han destacat l'important increment en l'activitat de la Fàbrica Giner de Morella. La Diputació de Castellón va a aportar 20.000 euros a la Fundación Blasco de Alagón en su calidad de patrono de la entidad cultural., que permetirà, entre otras cosas, la reparación de la cubierta de la sacristía de la iglesia de la Asunción de Portell de Morella y la restauración del órgano de la iglesia parroquial de la Asunción de Vallibona. El diputado de Cultura, Héctor Folgado, destacó que "la importancia de estas recuperaciones no radica tanto en su importancia patrimonial, sino en el gran cariño que los vecinos les profesan".

LUZ SOLAR PARA ENTRAR A VALLIBONA

E. FONOLLOSA

La población de Vallibona apuesta por las energías naturales así que la entrada superior a la población, que da a la plaza de S.Antonio, cuenta desde ahora con farolas que se alimentan con luz solar.

El segundo Plan E, con una dotación de nueve mil euros, ha sido invertido en este pequeño municipio en iluminar el vial de acceso instalando estas modernas farolas y ahora la intención es que se haga lo mismo en la entrada inferior, que llega hasta el "carrer Pla". "La instalación no era complicada y además es interesante

apostar por energías renovables y por el ahorro a final de año en la factura de luz” ha destacado el alcalde Juan José Palomo. Se han colocado cinco farolas y se pretende lograr nuevas ayudas para también iluminar el otro acceso. “Dan un buen rendimiento, no iluminan tanto como las farolas clásicas, pero es suficiente para poder pasear por esa zona”.

SEÑALIZACIONES

En otro orden de cosas, el Ayuntamiento está mejorando la señalización de los lugares de mayor interés del municipio.

Por un lado, se ha ampliado la ruta botánica, que “es un buen reclamo para atraer gente”; así, ahora hay explicaciones de todas las plantas más características. Asimismo, el mirador situado junto a la carretera de Rossell se ha completado con un detallado panel que explica todo el entorno de la población. Todo esto se ha pagado con subvenciones de la Conselleria de Turismo y los fondos de compensación de la instalación de los parques eólicos de Els Ports.

Palomo destacaba que se ha mejorado la accesibilidad en puntos transitados de la población como la creación de escaleras entre la plaza S. Antonio y la zona deportiva. Para acabar, el alcalde destacaba el esfuerzo realizado este verano desde el Ayuntamiento, con la colaboración de las entidades vallibonenses, para evitar que el municipio se quedara sin fiestas a pesar de no haber comisión como en años anteriores.

VISITA POLÍTICA

El secretario general provincial del PSPV-PSOE y portavoz socialista en la Diputación de Castelló, Francesc Colomer, destacó a finales del pasado verano la importancia que está teniendo el Plan E de 2010 para muchos municipios del interior de Castelló, ya que está permitiendo ejecutar obras necesarias e importantes en cada uno de ellos, y que favorecen el desarrollo de esta zona de la provincia castellonense.

Colomer realizó estas declaraciones en la visita de las obras que se están llevando a cabo en la localidad de Vallibona donde se ha ejecutado un proyecto de iluminación pública en el acceso al municipio a través de placas solares con un presupuesto de 10.594 euros. En

la visita participaron también la vicesecretaria general de la dirección provincial, María José Salvador, el secretario de Organización, Francisco Valverde, el responsable de Ideas, Programas y Formación, Josep Gisbert, la secretaria de Desarrollo Rural y Cohesión Territorial, Ana Besalduch, el responsable de Modernización y Acción Electoral, Ernest Blanch, y el diputado provincial, Juan Antonio Beltrán, además del portavoz adjunto del grupo socialista en les Corts Valencianes y alcalde de Morella, Ximo Puig. Todos ellos fueron recibidos por el alcalde del municipio, Juan José Palomo, y miembros de la agrupación local.

El líder de los socialistas ha insistido en que el plan E de Zapatero “está llegando a todos y cada uno de los municipios de la provincia de Castelló, y que en el caso de Vallibona hemos podido comprobar la vertiente medioambiental y sostenible del Plan E en una apuesta clara por el uso de energías renovables con el fin de velar por la sostenibilidad del territorio”.

TEATRE OFERIT PER ELS PORTS EN MOVIMENT I XAROP TEATRE

Els Ports en Moviment i Xarop Teatre portaren a vuit pobles de la comarca, un d'ells Vallibona l'obra “Jaume I i l'Estatut”.

Es tracta d'una peça destinada als xiquets i xiquetes de la comarca en la que dos personatges es troben davant d'una estàtua del rei Jaume I, cadascun amb una intenció que finalment acaba sent la mateixa: explicar la nostra història mitjançant el rei, des de l'arribada al poder d'aquest fins l'actualitat. Les representacions de

“Jaume I i l'Estatut” estaven patrocinades per la Diputació de Castelló i comptaren amb la col·laboració dels ajuntaments de Vilafranca, Ares, Cincorres, **Vallibona**, Sorita, Morella, Villors i Portell. L'obra tenia per objectiu promoure i impulsar el desenvolupament estatutari i l'autogovern en col·laboració amb les administracions locals, així com revaloritzar i difondre les senyes d'identitat dels valencians. L'actuació teatral a Vallibona va tenir molt d'èxit.

VALLIBONA TAMBIÉN SE BENEFICIARÁ DE LAS AYUDAS POR EL PLAN EÓLICO

FONT: DIARI MEDITERRÁNEO I GENERALITAT VALENCIANA

La Agencia Valenciana de la Energía (AVEN) ha resuelto las ayudas al fondo de compensación 2009 para los municipios incluidos en el plan eólico de la Comunitat. Según explicó el director general de Energía, Antonio Cejalvo, “se contemplan subvenciones para los municipios donde hay aerogeneradores y son consecuencia del compromiso para que el programa energético contribuya a revitalizar el interior”.

30 proyectos presentados por los ayuntamientos de las zonas con parques recibirán aportaciones. Así, se destinarán 1,5 millones en la provincia que proceden del canon de 2,5 euros por kilovatio instalado que las empresas promotoras aportan cada año.

EL REPARTO

Castellón alberga las zonas 1, 2 y 3, donde se repartirán un total de 1.092.000 euros para subvencionar proyectos en Forcall, Morella, Palanques, Olocau del Rey, la Todolella, Ares del Maestre, Cincorres, Castellfort, Portell de Morella, la Mata, Sorita, Vilafranca, Villors, Benáfer, Caudiel y Pina.

También se pagarán planes en la Poble de Benifassà, Castell de Cabres y **Vallibona**, a través de la Mancomunitat de Els Ports.

Por lo que respecta al área 6, también en la provincia, se asignarán 410.750 euros y se destinarán a respaldar programas en Caudiel, Montán, Pina de Montalgrao, Benáfer, Jérica, Segorbe, Barracas, Viver, Torás y Sacañet.

En la distribución de los fondos tienen prioridad, en primer lugar, los municipios que no alberguen parques, pero sí acojan infraestructuras de evacuación de la energía eléctrica que se genera en ellos, como líneas eléctricas y subestaciones. En segundo término van pueblos sin aerogeneradores, pero que pueden verlos.

En tercer lugar, aquellos que sin contar con molinos sí tienen instalaciones de obra nueva o ampliación de caminos de acceso, y en último lugar se valorarán los municipios que sí alberguen molinos, ya que estas localidades perciben ingresos por tasas.

Entre los proyectos que abarcan las ayudas, destacan la mejora de caminos rurales y de la red viaria rural de acceso pedanías o masías. También se apoya a programas de electrificación en granjas, alquerías y edificaciones aisladas, así como cualquier otro recinto con una remodelación.

Por otro lado, se da apoyo económico a planes de renovables, tanto construcciones de instalaciones de aprovechamiento de este tipo de energías como la organización de acciones de divulgación como talleres, cursos o conferencias. Además, se respaldarán económicamente todos los proyectos para mejorar las condiciones socio-económicas de las comarcas damnificadas.

PALOMO PRESIDENT DE LA TAULA DEL SENIA

EMILI FONOLLOSA

Palomo asume la presidencia en substitució de la alcaldesa de Ulldecona, Núria Ventura.

Palomo valoró que se le haya escogido a él como presidente, ya que representa a la segunda población con menor número de habitantes de la Mancomunidad y estos municipios son los que más dificultades tienen para acceder a cualquier servicio y mejora. Asimismo, remarcó que las vicepresidencias de la mancomunidad se han establecido guardando un equilibrio entre territorios, entre poblaciones grandes y pequeñas y que haya el máximo pluralismo político.

NOVA ASSEMBLEA

El dijous 30 de juny es va celebrar l'Assemblea General de la Mancomunitat de la Taula del Sénia a la Sala de conferències del Santuari de la Font de la Salut a

Traiguera. A les 19 hores, sessió extraordinària per a l'elecció dels càrrecs següents:

President: Juan José Palomo Ferrer (Vallibona)

Vicepresidents:

- 1 Marcelino Domingo Pruñonosa (Benicarló)
- 2 Jordi Boronat Ferré (Santa Bàrbara)
- 3 Mª Pilar Ballester Ferreres (La Sénia)
- 4 Joaquim Puig Ferrer (Morella)
- 5 Mª Ángeles Pallarés Cifre (Canet lo Roig)
- 6 Ernesto Marín Querol (Vall de Roures)
- 7 Josep Pitarch López (Sant Carles de la Ràpita)
- 8 Adolf Sanmartín Besalduch (Cervera del Maestre)

Comissió de Comptes: Juan José Palomo Ferrer (Vallibona), Ernesto Marín Querol (Vall de Roures), Evaristo Martí Vilaró (Rossell), Josep Roncero Pallarés (Freginals)

Fundació Rei Jaume I: Juan José Palomo Ferrer (Vallibona), Juan B. Juan Roig (Vinaròs), Alberto Moragrega Julián (Beseit), Ernestina Borràs Bayarri (Càlig), Teresa Esnel Casanova (Godall), Secundí Acisclo Cardona (Mas de Barberans), Mª Pau Querol Giner (Castell de Cabres), Ramón Muñoz Verge (La Galera) i David Gil Ventaja (Pobla de Benifassà).

Associació Territori Sénia: Celestí Hervàs Picazo (Ulldecona), Joaquin Lladser Balaguer (La Jana), Amador Peset Celma (Traiguera), Jorge Puig Ferrer (Pena-roja Tastavins), Jaume Antich, Mª Jesús Querol, Tere Adell, Lucía Lombarte, Romà Senar.

A continuació de l'anterior es va celebrar una sessió ordinària de l'Assemblea.

LOS COMEDEROS DE BUITRES INSTALADOS LEJOS DE LOS AEROGENERADORES REDUCEN LA MORTANDAD DE LOS CARROÑEROS

Font: EUROPA PRESS

La instalación de nuevos muladares, para alimentar a la población de buitres, alejados de los aerogeneradores de la comarca de Els Ports, así como las medidas de control en el vertedero de Vilafranca, han

reducido la mortalidad de las aves carroñeras en la zona, según ha apuntado el diputado de Medio Ambiente de la Diputación de Castellón, Vicent Aparici.

Tras el convenio que se firmó en 2009 entre Renomar y la Diputación de Castellón se han puesto en marcha dos nuevos muladares, en Sorita y en **Vallibona**. Además, también existe la posibilidad de crear otro muladar en Ares del Maestrat, aunque los técnicos no lo han considerado necesario por el momento, según ha informado este lunes la corporación provincial en un comunicado.

Además de estos comederos de buitres, en la provincia de Teruel existen varios situados en Peña Roja de Tastavins, Ejulve y la Mata de los Olmos, además de otro en Bordón que se está construyendo. Los muladares de Castellón se han ubicado, en todos los casos, en zonas perimetrales de los parques eólicos, para tratar de evitar el choque de las aves carroñeras contra las aspas de los aerogeneradores.

Asimismo, existe el muladar de Cincorres, que también ha sido acondicionado por parte de la empresa Renomar. El objetivo es que los buitres no atraviesen los parques eólicos mientras vuelan para dirigirse hasta los puntos de alimentación.

Estas medidas van encaminadas a levantar la suspensión de funcionamiento de los parques eólicos de Vilafranca, Ares y Castellfort, que se pararon por orden judicial, al registrarse numerosos choques de aves carroñeras contra las aspas de los aerogeneradores.

Los buitres chocaban contra los parques eólicos en sus desplazamientos hacia el vertedero de Vilafranca, donde se alimentaban. Los muladares para alimentar carroñeras con ganado controlado por veterinarios han sustituido al vertedero de Vilafranca, que servía de punto de alimentación de aves.

SELLADO DE LAS BASURAS

La Diputación de Castellón ha intensificado el sellado de las basuras para evitar que los buitres encontrasen allí su alimento. Este intenso control de sellado ha reducido la capacidad del vertedero, que cerrará antes que finalice 2010, ya que se encuentra al límite de su capacidad.

El objetivo de todas estas medidas es mantener la población de buitres que nidifica en Castellón y Teruel y volver a poner en marcha los aerogeneradores de Vilafranca, Castellfort y Ares que, según los datos de producción de la empresa Renomar, pasan por ser los que más energía producen de todos los parques eólicos de la comarca de Els Ports. De hecho estos parques, pese a estar paralizados por el día --funcionan únicamente por la noche-- se han convertido en los más rentables de todos los instalados en las zonas 1, 2 y 3.

CONXA JIMENO, DE NOU A VALLIBONA

E.F.

La reconeguda artista valenciana Conxa Jimeno tornà a portar les seues precioses creacions en ceràmica en les festes 2010 a Vallibona. A banda de fer un nou curset per a ensenyar a decorar, que es desenvolupà a les antigues escoles, va oferir una completa exposició a l'antic hospital. Allí es va poder veure una completa mostra de les seues creacions, com ceràmica artesanal i articles de decoració i regal, pintats a mà. Hi havia una acurada selecció de treballs, entre els quals destacaven els socarrats, pels quals Jimeno és molt coneguda. Totes les seues creacions són fetes de manera manual des que es dedica a difondre el seu art i d'això ja fa trenta anys.

Aquesta artista d'Alboraia, de qui podem veure més coses a www.regaloforma.net/conxajimeno, també exposà a la sala de l'associació "Amics de Vinaròs". Aquesta entitat cultural li encarregà el disseny i realització del premi amb el nom de "Manuel Foguet", que atorga anualment a algú de Vinaròs que haja destacat en la faceta periodística i que el passat setembre va correspondre a qui coordina esta revista d'"Amics de Vallibona" Emili Fonollosa, pels seus 14 anys fent la revista digital Vinaròs.News, que aplega a més 4.600 persones de més de 30 països.

LA DIPUTACIÓN SUBVENCIONA EL TRANSPORTE PÚBLICO DE VIAJEROS ENTRE VALLIBONA Y MORELLA

El entonces presidente de la Diputación de Castellón, Carlos Fabra, y el alcalde de Vallibona, Juan José Palomo, renovaron a finales del año pasado el convenio de colaboración entre el consistorio y la institución provincial que subvenciona el transporte semanal de viajeros entre este municipio y Morella. El total de la subvención asciende a 4.000 euros.

En la actualidad esta localidad de la comarca de Els Ports, debido a su ubicación geográfica y a la precariedad de sus recursos dotacionales, precisa de la prestación de un servicio de transporte de viajeros que garantice el acceso de sus 90 vecinos a la capital de Els Ports. Al no estar establecida dicha línea de transporte con carácter regular, esta ha venido siendo asumida en los últimos cuatro años por la institución provincial. Gracias a esta subvención, los vecinos de Vallibona tienen más fácil el acceso a la atención sanitaria periódica, la participación comercial o la presencia en actividades culturales de la comarca.

El entonces presidente de la Diputación de Castellón, Carlos Fabra, aseguró que "este convenio pretende unir los esfuerzos de dos administraciones para favorecer el acceso de los vecinos de Vallibona a los recursos dotacionales ubicados en el ámbito comarcal."

EXPOSICIÓ DE FOTOS

El Col·lectiu Avinsilona amb la col·laboració de l'Ajuntament de Vallibona va organitzar per al pont de vacances de Setmana Santa l'exposició fotogràfica "Racons del Delta de l'Ebre". Del 21 al 25 d'abril a la sala d'exposicions "Antic Hospital" de Vallibona es va mostrar el treball del fotògraf rapitenc Jordi Gil Ferré, especialitzat en paisatges i fauna, en la seua majoria relacionats amb el Delta de l'Ebre. Més a <http://vallibona.ppcc.cat> i <http://avinsilona.ppcc.cat>

RESULTATS ELECCIONS

CANDIDATOS (Nombre y apellidos - Siglas) CANDIDATS (Nom i cognoms - Sigles)	VOTOS OBTENIDOS / VOTS OBTINGUTS	
	En letra / En paraula	En número / En nombre
1 Don JUAN JOSE VIDAL ZARAGOZA (P.P.)	SIETE	7
2 Doña ELVIRA GARCIA MILAN (P.P.)	OCHO	8
3 Don MANEL MONFORT LAZARO (ESQUERRA-AM)	DIECIOCHO	18
4 Don JUAN JOSE PALOMO FERRER (P.S.O.E. - Independiente)	SESENTA	60
5 Don MIGUEL GUIMERA GUIMERA (P.S.O.E. - Independiente)	VEINTE	20
6 Don SANTIAGO MESEGUER SEGURA (P.S.O.E.)	VEINTINUEVE	29
7		

ELECCIONES LOCALES 2011 / ELECCIONS LOCALS 2011				
DIPUTACIÓN PROVINCIAL	SECCIÓN DE VOTANTES	SECCIÓN DE VOTANTES	SECCIÓN DE VOTANTES	SECCIÓN DE VOTANTES
CASTELLÓN	CASTELLÓN	VALLIBONA	CASTELLÓN	MORELLA

ACTA DE ESCRUTINIO (1) / ACTA D'ESCRUTINI (1)	
A las 10:45 horas del día 22 de Mayo de 2011, y una vez concluido el escrutinio, se obtienen los siguientes resultados:	
de 2011, y una vez concluido el escrutinio, se obtienen los siguientes resultados:	
NÚMERO DE VOTOS VÁLIDOS: 90	NÚMERO DE VOTOS NULOS: 3
NÚMERO DE VOTOS INVÁLIDOS: 0	NÚMERO DE VOTOS INVÁLIDOS: 0
NÚMERO DE VOTOS VÁLIDOS: 90	NÚMERO DE VOTOS NULOS: 3
NÚMERO DE VOTOS INVÁLIDOS: 0	NÚMERO DE VOTOS INVÁLIDOS: 0
NÚMERO DE VOTOS VÁLIDOS: 90	NÚMERO DE VOTOS NULOS: 3
NÚMERO DE VOTOS INVÁLIDOS: 0	NÚMERO DE VOTOS INVÁLIDOS: 0
NÚMERO DE VOTOS VÁLIDOS: 90	NÚMERO DE VOTOS NULOS: 3
NÚMERO DE VOTOS INVÁLIDOS: 0	NÚMERO DE VOTOS INVÁLIDOS: 0
NÚMERO DE VOTOS VÁLIDOS: 90	NÚMERO DE VOTOS NULOS: 3
NÚMERO DE VOTOS INVÁLIDOS: 0	NÚMERO DE VOTOS INVÁLIDOS: 0
NÚMERO DE VOTOS VÁLIDOS: 90	NÚMERO DE VOTOS NULOS: 3
NÚMERO DE VOTOS INVÁLIDOS: 0	NÚMERO DE VOTOS INVÁLIDOS: 0
NÚMERO DE VOTOS VÁLIDOS: 90	NÚMERO DE VOTOS NULOS: 3
NÚMERO DE VOTOS INVÁLIDOS: 0	NÚMERO DE VOTOS INVÁLIDOS: 0
NÚMERO DE VOTOS VÁLIDOS: 90	NÚMERO DE VOTOS NULOS: 3
NÚMERO DE VOTOS INVÁLIDOS: 0	NÚMERO DE VOTOS INVÁLIDOS: 0
NÚMERO DE VOTOS VÁLIDOS: 90	NÚMERO DE VOTOS NULOS: 3
NÚMERO DE VOTOS INVÁLIDOS: 0	NÚMERO DE VOTOS INVÁLIDOS: 0
NÚMERO DE VOTOS VÁLIDOS: 90	NÚMERO DE VOTOS NULOS: 3
NÚMERO DE VOTOS INVÁLIDOS: 0	NÚMERO DE VOTOS INVÁLIDOS: 0
NÚMERO DE VOTOS VÁLIDOS: 90	NÚMERO DE VOTOS NULOS: 3
NÚMERO DE VOTOS INVÁLIDOS: 0	NÚMERO DE VOTOS INVÁLIDOS: 0
NÚMERO DE VOTOS VÁLIDOS: 90	NÚMERO DE VOTOS NULOS: 3
NÚMERO DE VOTOS INVÁLIDOS: 0	NÚMERO DE VOTOS INVÁLIDOS: 0
NÚMERO DE VOTOS VÁLIDOS: 90	NÚMERO DE VOTOS NULOS: 3
NÚMERO DE VOTOS INVÁLIDOS: 0	NÚMERO DE VOTOS INVÁLIDOS: 0
NÚMERO DE VOTOS VÁLIDOS: 90	NÚMERO DE VOTOS NULOS: 3
NÚMERO DE VOTOS INVÁLIDOS: 0	NÚMERO DE VOTOS INVÁLIDOS: 0
NÚMERO DE VOTOS VÁLIDOS: 90	NÚMERO DE VOTOS NULOS: 3
NÚMERO DE VOTOS INVÁLIDOS: 0	NÚMERO DE VOTOS INVÁLIDOS: 0
NÚMERO DE VOTOS VÁLIDOS: 90	NÚMERO DE VOTOS NULOS: 3
NÚMERO DE VOTOS INVÁLIDOS: 0	NÚMERO DE VOTOS INVÁLIDOS: 0
NÚMERO DE VOTOS VÁLIDOS: 90	NÚMERO DE VOTOS NULOS: 3
NÚMERO DE VOTOS INVÁLIDOS: 0	NÚMERO DE VOTOS INVÁLIDOS: 0
NÚMERO DE VOTOS VÁLIDOS: 90	NÚMERO DE VOTOS NULOS: 3
NÚMERO DE VOTOS INVÁLIDOS: 0	NÚMERO DE VOTOS INVÁLIDOS: 0
NÚMERO DE VOTOS VÁLIDOS: 90	NÚMERO DE VOTOS NULOS: 3
NÚMERO DE VOTOS INVÁLIDOS: 0	NÚMERO DE VOTOS INVÁLIDOS: 0
NÚMERO DE VOTOS VÁLIDOS: 90	NÚMERO DE VOTOS NULOS: 3
NÚMERO DE VOTOS INVÁLIDOS: 0	NÚMERO DE VOTOS INVÁLIDOS: 0
NÚMERO DE VOTOS VÁLIDOS: 90	NÚMERO DE VOTOS NULOS: 3
NÚMERO DE VOTOS INVÁLIDOS: 0	NÚMERO DE VOTOS INVÁLIDOS: 0
NÚMERO DE VOTOS VÁLIDOS: 90	NÚMERO DE VOTOS NULOS: 3
NÚMERO DE VOTOS INVÁLIDOS: 0	NÚMERO DE VOTOS INVÁLIDOS: 0
NÚMERO DE VOTOS VÁLIDOS: 90	NÚMERO DE VOTOS NULOS: 3
NÚMERO DE VOTOS INVÁLIDOS: 0	NÚMERO DE VOTOS INVÁLIDOS: 0
NÚMERO DE VOTOS VÁLIDOS: 90	NÚMERO DE VOTOS NULOS: 3
NÚMERO DE VOTOS INVÁLIDOS: 0	NÚMERO DE VOTOS INVÁLIDOS: 0
NÚMERO DE VOTOS VÁLIDOS: 90	NÚMERO DE VOTOS NULOS: 3
NÚMERO DE VOTOS INVÁLIDOS: 0	NÚMERO DE VOTOS INVÁLIDOS: 0
NÚMERO DE VOTOS VÁLIDOS: 90	NÚMERO DE VOTOS NULOS: 3
NÚMERO DE VOTOS INVÁLIDOS: 0	NÚMERO DE VOTOS INVÁLIDOS: 0
NÚMERO DE VOTOS VÁLIDOS: 90	NÚMERO DE VOTOS NULOS: 3
NÚMERO DE VOTOS INVÁLIDOS: 0	NÚMERO DE VOTOS INVÁLIDOS: 0
NÚMERO DE VOTOS VÁLIDOS: 90	NÚMERO DE VOTOS NULOS: 3
NÚMERO DE VOTOS INVÁLIDOS: 0	NÚMERO DE VOTOS INVÁLIDOS: 0
NÚMERO DE VOTOS VÁLIDOS: 90	NÚMERO DE VOTOS NULOS: 3
NÚMERO DE VOTOS INVÁLIDOS: 0	NÚMERO DE VOTOS INVÁLIDOS: 0
NÚMERO DE VOTOS VÁLIDOS: 90	NÚMERO DE VOTOS NULOS: 3
NÚMERO DE VOTOS INVÁLIDOS: 0	NÚMERO DE VOTOS INVÁLIDOS: 0
NÚMERO DE VOTOS VÁLIDOS: 90	NÚMERO DE VOTOS NULOS: 3
NÚMERO DE VOTOS INVÁLIDOS: 0	NÚMERO DE VOTOS INVÁLIDOS: 0
NÚMERO DE VOTOS VÁLIDOS: 90	NÚMERO DE VOTOS NULOS: 3
NÚMERO DE VOTOS INVÁLIDOS: 0	NÚMERO DE VOTOS INVÁLIDOS: 0
NÚMERO DE VOTOS VÁLIDOS: 90	NÚMERO DE VOTOS NULOS: 3
NÚMERO DE VOTOS INVÁLIDOS: 0	NÚMERO DE VOTOS INVÁLIDOS: 0
NÚMERO DE VOTOS VÁLIDOS: 90	NÚMERO DE VOTOS NULOS: 3
NÚMERO DE VOTOS INVÁLIDOS: 0	NÚMERO DE VOTOS INVÁLIDOS: 0
NÚMERO DE VOTOS VÁLIDOS: 90	NÚMERO DE VOTOS NULOS: 3
NÚMERO DE VOTOS INVÁLIDOS: 0	NÚMERO DE VOTOS INVÁLIDOS: 0
NÚMERO DE VOTOS VÁLIDOS: 90	NÚMERO DE VOTOS NULOS: 3
NÚMERO DE VOTOS INVÁLIDOS: 0	NÚMERO DE VOTOS INVÁLIDOS: 0
NÚMERO DE VOTOS VÁLIDOS: 90	NÚMERO DE VOTOS NULOS: 3
NÚMERO DE VOTOS INVÁLIDOS: 0	NÚMERO DE VOTOS INVÁLIDOS: 0
NÚMERO DE VOTOS VÁLIDOS: 90	NÚMERO DE VOTOS NULOS: 3
NÚMERO DE VOTOS INVÁLIDOS: 0	NÚMERO DE VOTOS INVÁLIDOS: 0
NÚMERO DE VOTOS VÁLIDOS: 90	NÚMERO DE VOTOS NULOS: 3
NÚMERO DE VOTOS INVÁLIDOS: 0	NÚMERO DE VOTOS INVÁLIDOS: 0
NÚMERO DE VOTOS VÁLIDOS: 90	NÚMERO DE VOTOS NULOS: 3
NÚMERO DE VOTOS INVÁLIDOS: 0	NÚMERO DE VOTOS INVÁLIDOS: 0
NÚMERO DE VOTOS VÁLIDOS: 90	NÚMERO DE VOTOS NULOS: 3
NÚMERO DE VOTOS INVÁLIDOS: 0	NÚMERO DE VOTOS INVÁLIDOS: 0
NÚMERO DE VOTOS VÁLIDOS: 90	NÚMERO DE VOTOS NULOS: 3
NÚMERO DE VOTOS INVÁLIDOS: 0	NÚMERO DE VOTOS INVÁLIDOS: 0
NÚMERO DE VOTOS VÁLIDOS: 90	NÚMERO DE VOTOS NULOS: 3
NÚMERO DE VOTOS INVÁLIDOS: 0	NÚMERO DE VOTOS INVÁLIDOS: 0
NÚMERO DE VOTOS VÁLIDOS: 90	NÚMERO DE VOTOS NULOS: 3
NÚMERO DE VOTOS INVÁLIDOS: 0	NÚMERO DE VOTOS INVÁLIDOS: 0
NÚMERO DE VOTOS VÁLIDOS: 90	NÚMERO DE VOTOS NULOS: 3
NÚMERO DE VOTOS INVÁLIDOS: 0	NÚMERO DE VOTOS INVÁLIDOS: 0
NÚMERO DE VOTOS VÁLIDOS: 90	NÚMERO DE VOTOS NULOS: 3
NÚMERO DE VOTOS INVÁLIDOS: 0	NÚMERO DE VOTOS INVÁLIDOS: 0
NÚMERO DE VOTOS VÁLIDOS: 90	NÚMERO DE VOTOS NULOS: 3
NÚMERO DE VOTOS INVÁLIDOS: 0	NÚMERO DE VOTOS INVÁLIDOS: 0
NÚMERO DE VOTOS VÁLIDOS: 90	NÚMERO DE VOTOS NULOS: 3
NÚMERO DE VOTOS INVÁLIDOS: 0	NÚMERO DE VOTOS INVÁLIDOS: 0
NÚMERO DE VOTOS VÁLIDOS: 90	NÚMERO DE VOTOS NULOS: 3
NÚMERO DE VOTOS INVÁLIDOS: 0	NÚMERO DE VOTOS INVÁLIDOS: 0
NÚMERO DE VOTOS VÁLIDOS: 90	NÚMERO DE VOTOS NULOS: 3
NÚMERO DE VOTOS INVÁLIDOS: 0	NÚMERO DE VOTOS INVÁLIDOS: 0
NÚMERO DE VOTOS VÁLIDOS: 90	NÚMERO DE VOTOS NULOS: 3
NÚMERO DE VOTOS INVÁLIDOS: 0	NÚMERO DE VOTOS INVÁLIDOS: 0
NÚMERO DE VOTOS VÁLIDOS: 90	NÚMERO DE VOTOS NULOS: 3
NÚMERO DE VOTOS INVÁLIDOS: 0	NÚMERO DE VOTOS INVÁLIDOS: 0
NÚMERO DE VOTOS VÁLIDOS: 90	NÚMERO DE VOTOS NULOS: 3
NÚMERO DE VOTOS INVÁLIDOS: 0	NÚMERO DE VOTOS INVÁLIDOS: 0
NÚMERO DE VOTOS VÁLIDOS: 90	NÚMERO DE VOTOS NULOS: 3
NÚMERO DE VOTOS INVÁLIDOS: 0	NÚMERO DE VOTOS INVÁLIDOS: 0
NÚMERO DE VOTOS VÁLIDOS: 90	NÚMERO DE VOTOS NULOS: 3
NÚMERO DE VOTOS INVÁLIDOS: 0	NÚMERO DE VOTOS INVÁLIDOS: 0
NÚMERO DE VOTOS VÁLIDOS: 90	NÚMERO DE VOTOS NULOS: 3
NÚMERO DE VOTOS INVÁLIDOS: 0	NÚMERO DE VOTOS INVÁLIDOS: 0
NÚMERO DE VOTOS VÁLIDOS: 90	NÚMERO DE VOTOS NULOS: 3
NÚMERO DE VOTOS INVÁLIDOS: 0	NÚMERO DE VOTOS INVÁLIDOS: 0
NÚMERO DE VOTOS VÁLIDOS: 90	NÚMERO DE VOTOS NULOS: 3
NÚMERO DE VOTOS INVÁLIDOS: 0	NÚMERO DE VOTOS INVÁLIDOS: 0
NÚMERO DE VOTOS VÁLIDOS: 90	NÚMERO DE VOTOS NULOS: 3
NÚMERO DE VOTOS INVÁLIDOS: 0	NÚMERO DE VOTOS INVÁLIDOS: 0
NÚMERO DE VOTOS VÁLIDOS: 90	NÚMERO DE VOTOS NULOS: 3
NÚMERO DE VOTOS INVÁLIDOS: 0	NÚMERO DE VOTOS INVÁLIDOS: 0
NÚMERO DE VOTOS VÁLIDOS: 90	NÚMERO DE VOTOS NULOS: 3
NÚMERO DE VOTOS INVÁLIDOS: 0	NÚMERO DE VOTOS INVÁLIDOS: 0
NÚMERO DE VOTOS VÁLIDOS: 90	NÚMERO DE VOTOS NULOS: 3
NÚMERO DE VOTOS INVÁLIDOS: 0	NÚMERO DE VOTOS INVÁLIDOS: 0
NÚMERO DE VOTOS VÁLIDOS: 90	NÚMERO DE VOTOS NULOS: 3
NÚMERO DE VOTOS INVÁLIDOS: 0	NÚMERO DE VOTOS INVÁLIDOS: 0
NÚMERO DE VOTOS VÁLIDOS: 90	NÚMERO DE VOTOS NULOS: 3
NÚMERO DE VOTOS INVÁLIDOS: 0	NÚMERO DE VOTOS INVÁLIDOS: 0
NÚMERO DE VOTOS VÁLIDOS: 90	NÚMERO DE VOTOS NULOS: 3
NÚMERO DE VOTOS INVÁLIDOS: 0	NÚMERO DE VOTOS INVÁLIDOS: 0
NÚMERO DE VOTOS VÁLIDOS: 90	NÚMERO DE VOTOS NULOS: 3
NÚMERO DE VOTOS INVÁLIDOS: 0	NÚMERO DE VOTOS INVÁLIDOS: 0
NÚMERO DE VOTOS VÁLIDOS: 90	NÚMERO DE VOTOS NULOS: 3
NÚMERO DE VOTOS INVÁLIDOS: 0	NÚMERO DE VOTOS INVÁLIDOS: 0
NÚMERO DE VOTOS VÁLIDOS: 90	NÚMERO DE VOTOS NULOS: 3
NÚMERO DE VOTOS INVÁLIDOS: 0	NÚMERO DE VOTOS INVÁLIDOS: 0
NÚMERO DE VOTOS VÁLIDOS: 90	NÚMERO DE VOTOS NULOS: 3</

DE TOT

TALLER DE RISOTERÀPIA A VALLIBONA

“Risoteràpia” és el títol del taller que impartí Esther Navarro l'agost de 2010, en horari de tarda, a Vallibona, dins del Programa d'Extensió Universitària de la Universitat Jaume I de Castelló, i que incloïa tècniques per a estimular la rialla en qualsevol situació, la millora de la comunicació interpersonal i la connexió amb el nen interior.

La risoteràpia és la combinació de diverses tècniques com són: la respiració, mímica, balls, relaxació, dansa, visualització, musicoteràpia i un conjunt de jocs per a estimular una rialla franca i per a connectar amb el nen que tots duem al nostre interior. A més amb la risoteràpia s'aconsegueix un gran nombre de beneficis físics, psicològics i emocionals.

El Programa d'Extensió Universitària (PEU) es va iniciar l'any 1992 amb el suport econòmic de la Diputació de Castelló, amb la finalitat de fer present la Universitat al llarg de totes les comarques de Castelló, amb un programa d'activitats que inclou formació, informació i difusió d'expressions culturals relacionades amb el territori.

UN ARTESÀ DE LA FUSTA

Junto a la iglesia Parroquial de Vallibona y en una vivienda a la que se accede a través de unas coquetas escaleras, se puede encontrar durante varios meses del año a Antonio Beltrán y seguramente lo hallarán dando forma de utensilios de cocina a fragmentos de madera. Lean en el libro de fiestas un pequeño reportaje que le hicimos el año pasado.

EL MAPA DE ESPAÑA

La estructura urbana de la población de Vallibona, en Els Ports, es elogiada por los historiadores y geógrafos por haber sabido conservar la disposición de calles de la época medieval, a pesar de las numerosas reformas

realizadas en las edificaciones más necesitadas. Aún así, lo que más sobresale para el visitante es si llega al pequeño municipio a través de la carretera de Rosell. La disposición del perímetro de la población ofrece en esa zona una imagen que recuerda muchísimo a la silueta del mapa de España. Consciente de esta particularidad, el Ayuntamiento y la Conselleria de Turismo construyeron un coqueto mirador, junto a dicha carretera, donde el visitante puede sentarse a contemplar detenidamente esta vista de Vallibona que tanto cautiva a los turistas. Además, ahora también hay iluminación nocturna que resalta los rincones más característicos del casco urbano.

ENS HAN DEIXAT

En la nostra revista sempre procurem tenir un record per a aquells vallibonencs que ens han deixat per sempre des de l'anterior número. Així esta vegada diem un sentit adéu a Manuel Sebastián, Ramón Meseguer, Pepito Ortí, Maria Palomo, Ramón Segura, Paco Meseguer i Emilio Fonollosa (tots dos a les fotos, amb les seues dones). Preguem ens disculpen si ens hem oblidat d'algu.

Envieu les vostres col·laboracions a:
webmaster@vallibona.net
o J. Emili Fonollosa
Avgda. Llibertat nº 2 - 5é B
Vinaròs 12500.

SANT ANTONI

FONT:COL.LECTIU AVINSILONA

Al voltant de 500 persones van participar a la festa de Sant Antoni 2011 de Vallibona, organitzada per la Comissió de sant Antoni 2011 amb la col·laboració de l'Ajuntament de Vallibona.

Aquest any es va celebrar més tard per tal de no coincidir amb altres santantonades de la comarca dels Pors. Dissabte pel matí es va construir la barraca amb el pi, les costelles i les branques de savina recollides el dissabte anterior a la mola del mas de la Caseta. Per la vesprada el més menuts van gaudir d'una xocolatada a la plaça de sant Antoni i després de pinyates per a totes les edats, algunes resultaren que estaven enfarinades.

A les set de la vesprada es va oir missa a l'església parroquial i es van beneir els animals presents, la procesó amb teies de pi va arribar a la plaça, on també es beneïren els pastissos, la mistela i l'aiguardent que es va repartir als presents. L'Associació Morella a Cavall, va col·laborar amb la presència de cavalls a la festa, també els gaiters de Morella li donaren el to musical.

Seguidament es prenguera foc a la barraca, espantant els mals espirits la gent que dansava al voltant de la foguera tots plegats. Els dimonis de Betera acompanyaren amb focs d'artífis a sant Antoni, als dimoniets i al dimoni gran.

A la nit al poliesportiu de la Parreta, es va oferir uns sopar a preus populars i acudiren fins 320 persones. Després del sopar, el sorteig del corder va recaure a Emilio Arnau. A continuació el trio musical va continuar la festa fins altes hores de la matinada.

Unes 50 persones van col·laborar per tallar les branques de savina que el 5 de febrer amb el pi formaran la barraca de Sant Antoni a Vallibona. Com el Pla de Santa Agueda era cobert de neu, de les recients nevades, la savina s'ha tallat de la mola del mas de la Caseta. Com és costum tots els anys una vegada feta la feina la comissió de sant Antoni 2011 ha convidat als participants a un esmorzar, repartint cocs de sardina amb tomata i primentó, aiguardent, moscatell, ví, cacaús, figues seques, així com cansalada salada.

PASQUA

FONT:COL.LECTIU AVINSILONA

PLANTADA D'ARBRES

Malgrat el mal oratge del pont de Pasqua, el dissabte 23 d'abril, pel matí es va poder fer la plantada popular prevista a Vallibona. Organitzada pel Col·lectiu Avinsilona, amb la col·laboració de l'Ajuntament de Vallibona i el Viver Forestal "Forn del Vidre", unes 50 persones, la majoria xiquets i xiquetes, el més menut un nen de quatre mesos, tots es van acostar al lloc triat aquest any, un terreny prop del prigó del camí vell de Morella. Podem esmentar les espècies plantades, pins, orons, grèvols, roures totes elles autòctones facilitades pel viver forestal "Forn del Vidre".

SANT MARQUET

Al voltant d'un centenar de persones van complir com cada primavera a Vallibona amb la Rogativa del 25 d'abril a sant Marc, des de la plaça de sant Antoni fins al prigó de sant Marquet. Aquest any ha estat organitzada per l'Ajuntament de Vallibona, el Col·lectiu Avinsilona i Amics de Vallibona. Mosén Paco Vives va presidir la rogativa fins arribar al prigonet, on es va celebrar una missa i es va beneir el terme. En acabar es van repartir rotllets, mistela i aiguardent als assistents.

ARMANDO SARIÑENA

VALLIBONA, TERRENO RICO PARA ARQUEÓLOGOS

EMILI FONOLLOSA

El amplio término municipal vallibonense es un buen terreno para aficionados a la arqueología. Bien lo sabe el francés Armando Sariñena que se ha pateado hasta prácticamente el último rincón de sus agrestes paisajes, hallando numerosos vestigios de la civilización que pobló esta zona bañada por el río Cervol.

En Vallibona, ha encontrado una gran cantidad de restos de instrumentos usados por el hombre primitivo en las comarcas del interior de la provincia castellonense. Han sido más de 25 años buscando en el término municipal en sus visitas periódicas a este pequeño municipio. "Todas son piezas encontradas en superficie, tan solo dos o tres son de excavación, aparecieron cuando hicimos obras en la casa que tengo aquí". No es una zona más o menos rica en restos arqueológicos, aunque "ha habido una vida, hay agua, mucha superficie libre, si aquí

se buscara en profundidad, se encontrarían muchos restos". El hallazgo que más aprecia en Vallibona es un cuchillo hecho con cuarcita, "en ningún museo arqueológico no he visto nada igual, porque la cuarcita es muy difícil de cortar". Armando compara este cuchillo con otro mucho más moderno, también encontrado en Vallibona, "entre ambos hay una diferencia de edad de unos 15.000 ó 20.000 años y los dos tienen el mismo estilo". También destaca varias piezas hechas de vidrio de unos 3.000 ó 3.500 años.

Sariñena deja claro que no es buscador de fósiles, "a mi me gusta encontrar restos de trabajo humano, hace cuarenta años que pertenezco a la comisión de arqueología de mi pueblo y cuando he llegado a algún lugar, me dedico a buscar y buscar y cada día encuentro algo".

Aunque reside en Narbona, viaja constantemente por su país y España especialmente pero también ha estado en otros países europeos y en el continente africano.

Sus piezas no están en venta, "son para guardar o dar, no hay ningún interés comercial, la mayoría las donaré para que sirvan como museo de Vallibona".

Sariñena se mostraba sorprendido de la ancestral tradición en Vallibona de dejar una huella humana, una mano, en las viviendas cuando éstas se construían o reformaban, "es algo que no he visto en otros lugares, esto era una costumbre del Neolítico".

Este aficionado a la prehistoria disfruta contando a los niños detalles de cada uno de sus hallazgos, "me gusta tratar más con los niños que con los adultos, aunque todos tienen una cierta aprehensión a conocerlos porque es algo muy técnico".

Sariñena advertía que esta afición por buscar vestigios arqueológicos puede acabar obsesionando, "no hay que dejarse llevar, es peligroso, puedes acabar pensando en ello de forma polarizada porque es un mundo muy importante, te puede enganchar y condicionar totalmente tu vida".

"Es un trabajo con mucha paciencia" concluía recordando que ya son tres los veranos en los que ha mostrado a los vallibonenses una selección de sus hallazgos.

ELS CARRERS DE VALLIBONA

JORDI FONOLLOSA NAVARRO

Els noms dels carrers d'un poble ens expliquen una bona part de la seva història, ja que ens descriuen com era i ens recorden alguns personatges. La denominació d'alguns carrers es comú en la majoria de pobles, com per exemple carrer Nou, carrer del Forn, carrer Capdevila.

Es a partir del segle XVIII-XIX que els noms dels carrers comencen a canviar dedicant-los a personatges. Per exemple a l'època republicana al voltant del 1930 es van renombrar alguns carrers o bé durant la dictadura franquista. També es va donar a alguns carrers noms de Sants per la influència de l'església o la voluntat popular, també es van renombrar alguns carrers per voler retre homenatge a alguns personatges.

Més antigament els noms ens descriuen com s'ha transformat el poble al créixer muralles enfora. Hi ha carrers que ens descriuen les característiques pròpies del carrer, a on porten, o bé descripció d'algun indret del poble. Alguns dels carrers ens diuen com era Vallibona antigament com ara el Vall més amunt, el carrer del Vall, el Vall més avall, la Bassa, travessia Torre, pujada Torre o el carrer Nou. El 1463-1464 el rei Joan II va ordenar la destrucció de les fortificacions de les aldees de Morella (1).

Trobem alguns carrers que ha pogut tenir al llarg del temps fins a 3 noms diferents, també tenim la variant de l'idioma, per exemple carrer Pla, en valencià o calle Llana, en castellà.

Els tipus de denominació que trobem són: carrer, carreró, travessia o travessera, plaça i raval. Vallibona té uns 36 carrers aproximadament. Els noms dels carrers està indicat sobre xapes de 2 estils diferents i també sobre ceràmica de diversos estils depenent de l'època que es va instal·lar, les últimes inclouen l'escut de Vallibona.

Els carrers antigament eren empedrats amb pedres rodones del riu reajustades amb terra, era fàcil que hi sortissin herbes i calia un manteniment. Tots els carrers tenien escales, ja que persones i animals les podien sortejar sense proble-

mes, però posteriorment es van fer rampes amb escales centrals per poder accedir amb cotxe.

Als anys 70 amb la construcció de les clavegueres els carrers es van tenir que obrir i van quedar deteriorats. Als anys 80 es van encimentar amb un criteri i mitjans poc encertats, hi van participar molts homes del poble. Posteriorment es van anar refent amb millor criteri estètic i funcional. Als carrers amb més pendent, que de fet són la gran majoria, s'hi han construït escales.

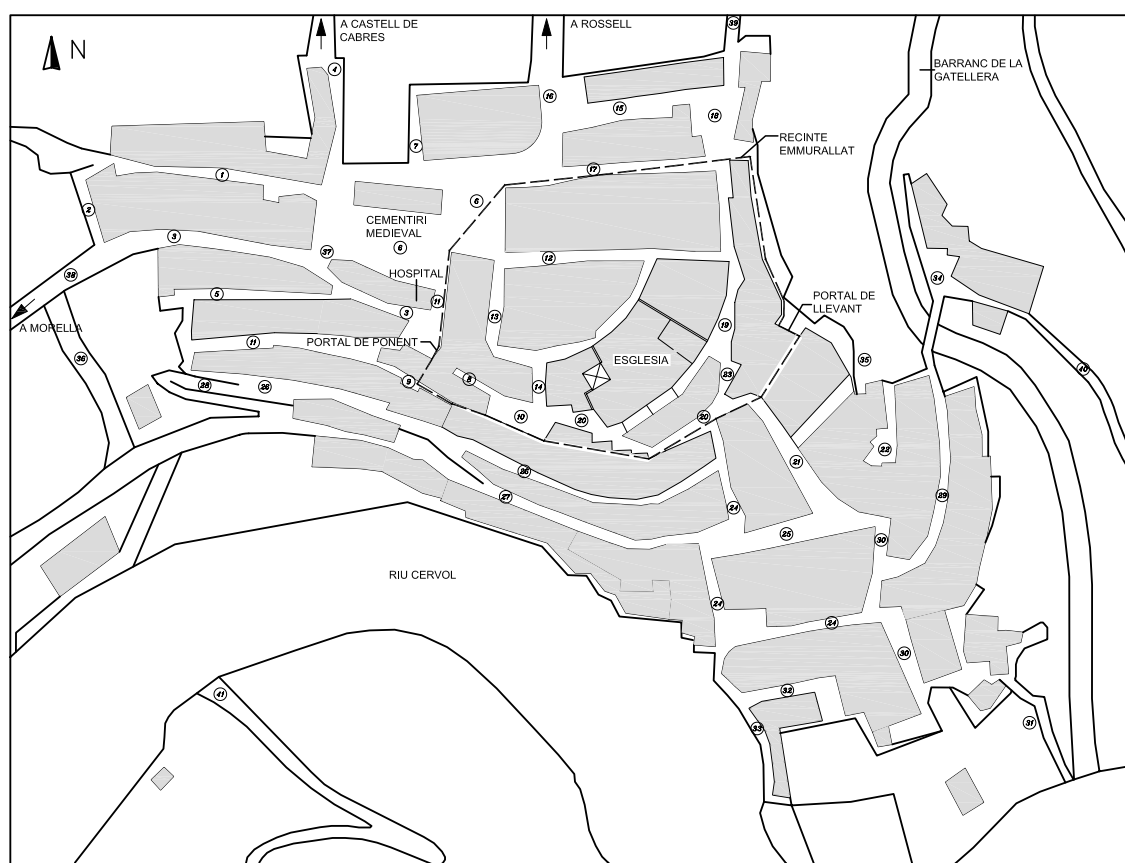
Molts noms dels carrers tenen un nom oficial però també són coneguts amb un nom popular. Gràcies als comentaris de la gent del poble hem pogut recollir en aquest treball els noms populars d'alguns d'aquests carrers de Vallibona.

Tal com ha succeït en el passat el nom dels carrers està viu i en un futur segurament hi haurà canvis.

En el següent mapa s'indica la posició de cada carrer i quin era l'antic recinte emmurallat.

Fonts i bibliografia:

(1), La independencia de las aldeas de Morella, pàg. 95. (2), 30 Aniversario del fallecimiento del doctor Roda Soriano. (3), Fraternitas Saecularis, pàg. 15, 46, 53. (4), AHNM. (5) Diccionari català-valencià-balear, Alcover-Moll. (6) Ajuntament de Vallibona: Registre Civil, Amillament 1890.

Nom del Carrer	Situació mapa
Carrer Parralet. Diminutiu de Parral, planta del raïm emparrada.	1
Travessia Parralet	2
Carrer Cap de Vila. Nom utilitzat en molts pobles per ser el començament de la vila.	3
1. Carrer del Sol. 2. Carrer dels Telers. 1. Aquest carrer només te cases a un costat a l'altre costat tot son ferretjars el que fa que no hi hagi ombra. 2. Popularment es conegut com a carrer dels telers ja que hi havia una casa on una família teixia i tenien telers.	5
1. Plaça Vall més Amunt. 2. Plaça del Cementiri Vell. 3. Plaça de les Escoles. 4. Plaça Sant Antoni. 1. Lloc on estava situat el Vall al oest del poble, que era "una excavació fonda feta longitudinalment al voltant d'una fortificació per a dificultar el pas de l'enemic des de fora fins el mur (foso en castellà)" (5). 2. Plaça del Cementiri Vell. Antic cementiri i fossar vell, ubicat on estan les actuals escoles abans de construir l'actual cementiri municipal el 1933 (3). 3. L'any 1963 es construeixen les escoles. 4. Plaça dedicada a Sant Antoni, protector dels animals, invocat perquè guardi de mort i malalties als porcs que engreixaven.	6
Travessia Sant Antoni	7
1. Carrer del Portal. 2. Portal de Capdevila. 3. Portalet. 1, 2. Antic portal que donava entrada a la vila emmurallada per el camí de Morella. Portal de Ponent. 3. Popularment se li diu Portalet.	8
Carreró Portalet	9
1. La Plaça Plaza del Caudillo. 2. Plaça del Mirador. 1. Popularment sempre se l'ha anomenat La Plaça. En l'època en que Vallibona estava emmurallada estaven ubicades les reserves d'aigua. Coincideix la paret actual amb part de l'antiga muralla. 2. Nom donat a la plaça en l'època de la dictadura del General Franco. 3. Posteriorment es renombra com a Plaça del Mirador. Lloc on tots ens hem acostat per contemplar el paisatge i la Ferradura. El 2010 es reforma.	10
1. Carrer Calçada. 2. Calle Subida de la Calzada. 3. Carrer de la Pica. 1, 2. Carrer que puja des de les Voltes fins el Portal de ponent o portal de Capdevila. Calçada es un camí empedrat (5). 3. Popularment conegut com carrer de la pica degut a l'existència de una pica que recollia les aigües de la font situada en la costa de l'om. Aquesta pica es la que avui dia està ubicada en la cantonada entre el carrer de la Font i el carrer del Pont.	11
Carrer Sant Roc. Sant Roc és invocat contra la Pesta. Al llarg de la història hi va haver epidèmies de pesta com la del 1389 o la del 1647. Segons la tradició Sant Roc neix a Montpel·lier al voltant del 1350, és un personatge de vida llegendària.	12
1. Carrer de l'Edrera. 2. Calle Primo de Rivera. 3. Calle Santo Domingo/Carrer Sant Domènec. 1. Edrera, planta (Heura). Se suposa que en una època hi va haver un arbre d'aquestes característiques que va donar nom al carrer. El 1928 encara s'anomena calle Edera. Font: Cens electoral de 1928. Ref. 1851. El 1932 es torna a anomenar calle Edrera. Font: Cens electoral de 1932. Ref. 1896. En el cens de 1935 i 1946 encara es diu calle Edrera. Ref. 1958, 1995. 1951 encara es diu calle Edrera. Ref. 5132 2. Nom donat al carrer en l'època de la Dictadura del General Miguel Primo de Rivera al voltant del 1929. Ref. 5100. 3. Dedicat a Sant Domingo de Guzman patró de Vallibona. Sant Domingo va néixer a Claroga un poble de Castella prop de la ciutat de Palència l'any 1170; pertanyia a una família noble, els Guzman. Va morir el 1221. Fore canonitzat el 1234. El 1962 ja s'anomena al carrer Sant Domingo. Ref. 5144.	13
Travessia Sant Domingo	14
Carrer La Bassa/Calle Balsa. Hi havia antigament una bassa excavada a terra on brollava l'aigua. Es el carrer on estan situats els llevadors municipals.	15
Travessia Bassa	16
1. Carrer del Vall. 2. Carrer de la Vall. 3. Carrer del Calvari. 1. Lloc on estava situat el Vall al nord del poble, que era "una excavació fonda feta longitudinalment al voltant d'una fortificació per a dificultar el pas de l'enemic des de fora fins el mur (foso en castellà)" (5). 2. A la placa de porcellana diu "de la Vall". Nom incorrecte si es pensa en la Vall com el terreny entre muntanyes. 3. Nom que popularment se li ha donat al carrer al haver antigament un calvari on està ubicat actualment l'hostal de la Carbonera.	17
Vall més avall. Plaça en la confluència entre el carrer travessia Torre amb el carrer del Vall.	18
1. Carrer Travessia Torre. 2. Calle Mossèn Vicente Jovaní Mas. 1. Passatge al voltant de la muralla est i que passava al costat de la torre desapareguda. 2. Mossèn Vicente Jovaní Mas, neix a Vallibona el 14 de febrer de 1898, morí a Vinaròs. Va ser ordenat sacerdot el 1923. Va ser anomenat coadjutor de la Parròquia de Vallibona i més tard rector de El Boixar. El 1928 era rector de Vallibona. (3) Va aportar ajudes per restaurar l'església i per el montepio que existia a Vallibona en aquesta època. L'Ajuntament de Vallibona el declarà fill predilecte. Li va ser dedicat aquest carrer al haber-hi nascut. El 1957 el carrer ja porta el seu nom. Ref. 5138. Hi ha una campana al campanar amb el nom del rector: T: SAN VICENTE RUEGA POR NOSOTROS RVDO VICENTE JOVANI MAS. PBRO / AÑO 1955; M: (00) creu potenziada.	19
1. Carrer Major. 2. Carrer Pi i Margall. 1. Carrer davant de l'entrada principal de l'església on hi havia una escalinata que donava entrada a l'església sota els dos arcs gòtics del perxi que avui dia estan parcialment tapats per la construcció posterior de cases. A tots els pobles hi ha un carrer major i es el carrer que connecta els portats d'entrada al poble, en el cas de Vallibona connecta el camí de Morella amb el de Rossell amb els seus corresponents portals. 2. Francisco Pi i Margall (1824-1901), Polític i escriptor. President del poder Executiu de la Primera República, 1873. Nom donat al carrer en l'època Republicana.	20

1. Carrer Nou. 2. Calle Doctor Roda Soriano. 1. Després de l'enderroc de les muralles el poble va créixer i aquest carrer va prendre el nom de Nou. Es el nom d'un carrer que podem trobar pràcticament a tots els pobles. 2. Salvador Roda Soriano (València 1900-1975). Llicenciat en filosofia i dret, doctor en medicina, home molt polifacètic. Personatge vinculat a Vallibona ja que la família de la seva dona Carne Artola Prades, era de Vallibona (2).	21
Carreró Doctor Roda Soriano.	22
Calle Subida Torre. Carrer que passa al costat de l'antiga torre situada al cap damunt d'aquest carrer.	23
Carrer del Forn/Calle del Horno. Nom donat ja que hi havia un forn situat al nº 2. El forn era de la família Celma.	24
1. Carrer Pla/Calle Llana. 2. Calle del Arzobispo. 1. Per el fet de tenir molt poca pendent ja que contrasta amb la majoria de carrers de Vallibona. Va des de el començament del carrer Nou fins al començament del Ribas. 2. Dedicat a Josep Messeguer i Costa, neix el 9 d'octubre de 1843 a Vallibona. Prevere des de 1867 i Bisbe des del 1889. Va morir a Granada el dia 9 de desembre de l'any 1920 on era l'Arquebisbe. La seva mare era germana del bisbe Josep Costa i Borràs. Messeguer i Costa va fundar del museu diocesà de Lleida. Actualment aniria des de l'antiga central de la llum fins el començament del carrer Pla a la Llotjeta, es a dir seria la suma del carrer Pla més el carrer del Ribas.	25
1. Calle de la Cardoneta. 2. Travessia o Travessera del Forn/Travesia del Horno. 3. Carrer Santa Àgueda. 1. Ref. 5638. "...linda con calle Mayor, con casa del Rdo. Clero, con la calle de la Cardoneta..." (4). Planta amb flo, cardo. 2. Travessia, camí transversal o que uneix de través dos altres camins (5). 3. Dedicat a la patrona de Vallibona. Invocada contra les tempestes de pedra i protectora de les dones i contra els mals dels pits i problemes de lactància. Segons la tradició Santa Àgueda era Siciliana i va viure al segle III. També es habitual trobar-la en zones volcàniques.	26
Carrer del Ribàs. Continuació del carrer Pla. Ribas, marge amb molt pendent o vora del riu o part gruixuda de la barana d'una sèquia o marge natural sense pedres format de terra endurida per herbes i brossa (5). En aquesta zona el riu fa una corba i es on acumularia restes. Començaria a partir d'on està situada actualment la cabina de telèfons.	27
Les Voltes. Nom donat al carrer que fent ziga-zagues puja des de el Ribas connectant amb el carrer Calçada. Era l'entrada al poble des de el camí de Sant Mateu.	28
Carrer del Pont/Calle del Puente. Li dona el nom el pont que travessa el barranc de la Gatellera cap al Raval de Vallibona.	29
1. Carrer de la Font/Calle de la Fuente. 2. Carrer Lluc. 1. Carrer que porta a la Font Vella, coneguda per molts també com a Font Fresca. 2. Nom popular que es donava al carrer, al final del carrer de la font.	30
Camí Font Vella. Es el camí que va des de el final del carrer de la Font fins el riu.	31
Carrer de la Codina/De Codina/Codina. Clot en la roca o capa de terra dura i compacta mala de treballar (5).	32
Camí Codina.	33
1. Raval del Pont 2. Calle A. Puente. 1. Agrupació de cases a l'altre costat del barranc de la Gatellera. Raval, barri exterior d'una ciutat o vila. 2. Apareix aquesta denominació en el cens electoral de Vallibona de 1932.	34
Les Costeretes. Situat darrera del carrer del pont donava accés al carrer Nou pujant per el barranc fins arribar al passatge públic que hi havia a l'alçada del nº21.	35
Camí Costa de l'Om. Camí que pujava des del començament de la part baixa del carrer Calçada fins l'actual pista que porta al començament del carrer Cap de Vila.	36
Noms de carrers antics:	
Porta del Cementiri Vell. Confluència dels carrers Capdevila i Cantalgros, (3). Cantal, pedra grossa difícil de manejar, situada al costat del camí del gorg.	37
Calle del Cementerio. Apareix en l'Amillament de 1890. Ref. 5328.	
Calle den Tena. "linda con el granero de Benifassà". Any 1746. Acta notarial Francisco Guimerà. Ref. 3681. <i>Compra de unos patios de Vallibona de los que se hizo el granero que tiene el Monasterio por precio de 36 libras; eran de Mn. Jayme Heroles. Año 1573.</i> AMYC llibre XX, pàg. 189.	-
Callejón Nuevo. Apareix en el Amillament de 1890. Ref. 5171. Podria ser el carreró darrera de l'església, creat en el moment que es construeix la capella de la comunió el S.XVIII.	
Calle Cabrada. Apareix en el cens electoral de 1895 (7), només apareix una persona inscrita en aquest direcció, per aquesta raó podria ser un error. Ref. 1570.	
Placeta del Om. "... y linda con la otra Placeta del Om, con el Callejon baxa a la Codina con el rio, ..." al costat del carreró que baixa a la Codina. Any 1746. Acta notarial Francisco Guimerà. Ref. 3700, (4).	
Trinquet. El Trinquet, es un indret situat al costat de l'Església. "... que puja del trinquet a la iglesia ...". Ref. 9423, (4).	
Calle de la Carnicería. Any 1733. "... al cabo de la calle de la carniceria..." Acta notarial Francisco Guimerà. Ref. 9505, (4).	
Camins principals que arriben al poble:	
1. Camí del Gorg. 2. Cantalgros. 1. Camí o pista que va a Castell de Cabres i que passa al costat de la font del Gorg. No es un carrer però s'inclou al ser una de les entrades al poble. Part del GR-7. 2. En aquest camí hi ha un cantal o roca gran (3).	4
Camí de Morella. Camí que arriba de l'era del Prigó.	38
Camí de Rossell o camí de les Eres. Camí que surt del Vall més avall.	39
Camí de Rossell, Camí Reial de Tortosa. Camí que arriba al Prigonet.	40
Camí de Santa Àgueda, Camí a Vallivana, Camí Reial que va a Sant Mateo. Ref. 3703. Camí del Davant. Camí que baixa pel davant. Camí que arriba al pont de la Bota.	41

A les fotos de contraportada, de Manuel Serret, podeu veure el barranc del frares, una carrasca i un teix, mas de la Joquera, les fonts de la Serra i del mas d'en Tena ...

PER FOTOS, QUE NO SIGA

El futur femeni de les festes

I aquí els mascles

Felipe, mestre de l'arròs

La final de la Champions

Les teulades enfarinades el passat 4 de març

Un bon dia per a prendre un gelat

"Espectacular" inauguració del Mirador

Tots contents amb el Mirador de la plaça

